



UNIA EUROPEJSKA

PARLAMENT EUROPEJSKI

RADA

**Strasburg, 20 stycznia 2016 r.
(OR. en)**

**2012/0175 (COD)
LEX 1643**

**PE-CONS 49/1/15
REV 1**

**EF 155
ECOFIN 631
SURE 22
CODEC 1079**

**DYREKTYWA PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY
W SPRAWIE DYSTRYBUCJI UBEZPIECZEŃ
(WERSJA PRZEKSZTAŁCONA)**

Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/...

z dnia 20 stycznia 2016 r.

**w sprawie dystrybucji ubezpieczeń
(wersja przekształcona)**

(Tekst mający znaczenie dla EOG)

PARLAMENT EUROPEJSKI I RADA UNII EUROPEJSKIEJ,

uwzględniając Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, w szczególności jego art. 53 ust. 1 oraz art. 62,

uwzględniając wniosek Komisji Europejskiej,

po przekazaniu projektu aktu ustawodawczego parlamentom narodowym,

uwzględniając opinię Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego¹,

stanowiąc zgodnie ze zwykłą procedurą ustawodawczą²,

¹ Dz.U. C 44 z 15.2.2013, s. 95.

² Stanowisko Parlamentu Europejskiego z dnia 24 listopada 2015 r. (dotychczas nieopublikowane w Dzienniku Urzędowym) oraz decyzja Rady z dnia 14 grudnia 2015 r.

a także mając na uwadze, co następuje:

- (1) W dyrektywie 2002/92/WE Parlamentu Europejskiego i Rady¹ należy wprowadzić szereg zmian. Mając na uwadze jasność, dyrektywa ta powinna zostać przekształcona.
- (2) Ponieważ głównym celem i przedmiotem niniejszego przekształcenia jest harmonizacja krajowych przepisów dotyczących dystrybucji ubezpieczeń i reasekuracji, a także ponieważ działalność ta prowadzona jest na całym terytorium Unii, podstawą niniejszej nowej dyrektywy powinny być art. 53 ust. 1 oraz art. 62 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (TFUE). Forma dyrektywy jest w tym przypadku właściwa, aby w razie potrzeby umożliwić dostosowanie przepisów wykonawczych w obszarach objętych zakresem niniejszej dyrektywy do istniejącej specyfiki danego rynku i systemu prawnego w każdym z państw członkowskim. Celem niniejszej dyrektywy powinna być również koordynacja krajowych przepisów dotyczących warunków podejmowania działalności w zakresie dystrybucji ubezpieczeń i reasekuracji.
- (3) Jednakże niniejsza dyrektywa ma na celu harmonizację minimalną i dlatego nie powinna uniemożliwiać państwom członkowskim utrzymania lub wprowadzenia bardziej rygorystycznych przepisów w celu ochrony klientów, pod warunkiem że przepisy takie będą spójne z prawem Unii, w tym z niniejszą dyrektywą.
- (4) Pośrednicy ubezpieczeniowi i reasekuracyjni odgrywają główną rolę w dystrybucji produktów ubezpieczeniowych i reasekuracyjnych w Unii.

¹ Dyrektywa 2002/92/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 9 grudnia 2002 r. w sprawie pośrednictwa ubezpieczeniowego (Dz.U. L 9 z 15.1.2003, s. 3).

- (5) Dystrybucję produktów ubezpieczeniowych mogą prowadzić różne rodzaje osób lub instytucji, takie jak agenci, brokerzy i podmioty oferujące produkty ubezpieczeniowe klientom banków („*bancassurance*”), zakłady ubezpieczeń, biura podróży oraz wypożyczalnie samochodów. Równe traktowanie podmiotów gospodarczych i ochrona klientów wymagają, aby wszystkie te osoby lub instytucje były objęte zakresem niniejszej dyrektywy.
- (6) Konsumenci powinni korzystać z ochrony na jednakowym poziomie niezależnie od różnic między kanałami dystrybucji. Dla zagwarantowania jednakowego poziomu ochrony oraz umożliwienia konsumentowi korzystania z porównywalnych standardów, zwłaszcza w zakresie ujawniania informacji, zasadnicze znaczenie mają równe warunki prowadzenia działalności przez dystrybutorów.
- (7) Stosowanie dyrektywy 2002/92/WE pokazało, że konieczne jest doprecyzowanie szeregu przepisów, aby ułatwić prowadzenie dystrybucji ubezpieczeń, oraz że ochrona konsumentów wymaga objęcia zakresem stosowania tej dyrektywy wszystkich transakcji sprzedaży produktów ubezpieczeniowych. Zakłady ubezpieczeń prowadzące bezpośrednią sprzedaż produktów ubezpieczeniowych należy objąć zakresem stosowania niniejszej dyrektywy w podobny sposób, jak agentów i brokerów ubezpieczeniowych.
- (8) W celu zagwarantowania stosowania jednakowego poziomu ochrony bez względu na kanał, za pośrednictwem którego klienci nabywają produkt ubezpieczeniowy, albo bezpośrednio od zakładu ubezpieczeń, albo pośrednio od pośrednika, zakresem stosowania niniejszej dyrektywy należy objąć nie tylko zakłady ubezpieczeń lub pośredników, ale także innych uczestników rynku, którzy prowadzą sprzedaż produktów ubezpieczeniowych jako działalność uboczną, takich jak biura podróży i wypożyczalnie samochodów, chyba że spełniają oni warunki zwolnienia.

- (9) Nadal występują znaczne różnice między przepisami krajowymi, tworzące bariery dla podejmowania i prowadzenia działalności w dziedzinie dystrybucji ubezpieczeń i reasekuracji na rynku wewnętrznym. Należy dalej umacniać rynek wewnętrzny oraz wspierać prawdziwy rynek wewnętrzny produktów i usług ubezpieczeń na życie oraz produktów i usług ubezpieczeniowych innych niż ubezpieczenia na życie.
- (10) Obecne i niedawne zaburzenia na rynkach finansowych podkreśliły znaczenie zapewniania skutecznej ochrony konsumentów we wszystkich sektorach finansowych. Należy zatem zwiększyć poziom zaufania klientów i bardziej ujednoczyć przepisy regulujące dystrybucję produktów ubezpieczeniowych, aby zapewnić odpowiedni poziom ochrony klientów w całej Unii. Należy zwiększyć poziom ochrony konsumenta w stosunku do poziomu ochrony przewidzianego w dyrektywie 2002/92/WE, aby zmniejszyć potrzebę stosowania zróżnicowanych środków krajowych. Należy uwzględnić specyfikę umów ubezpieczeniowych w porównaniu z produktami inwestycyjnymi regulowanymi dyrektywą Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/65/UE¹. Dystrybucja umów ubezpieczeniowych, w tym ubezpieczeniowych produktów inwestycyjnych, powinna być zatem regulowana niniejszą dyrektywą oraz dostosowana do dyrektywy 2014/65/UE. Należy zwiększyć minimalne standardy dotyczące zasad dystrybucji oraz stworzyć równe warunki działania dla wszystkich ubezpieczeniowych produktów inwestycyjnych.
- (11) Niniejsza dyrektywa powinna mieć zastosowanie do osób, których działalność polega na świadczeniu usług dystrybucji ubezpieczeń lub reasekuracji na rzecz osób trzecich.

¹ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/65/UE z dnia 15 maja 2014 r. w sprawie rynków instrumentów finansowych oraz zmieniająca dyrektywę 2002/92/WE i dyrektywę 2011/61/UE (Dz.U. L 173 z 12.6.2014, s. 349).

- (12) Niniejsza dyrektywa powinna mieć zastosowanie do osób, których działalność polega na udzielaniu informacji na temat umowy lub umów ubezpieczenia w odpowiedzi na kryteria wybrane przez klienta, za pośrednictwem stron internetowych lub innych mediów, lub na udostępnianiu rankingów produktów ubezpieczeniowych lub zapewnianiu zniżki od ceny umowy ubezpieczenia w przypadku gdy klient jest w stanie bezpośrednio lub pośrednio zawrzeć umowę ubezpieczenia na końcowym etapie tego procesu. Niniejsza dyrektywa nie powinna mieć zastosowania do stron internetowych zarządzanych przez organy publiczne lub stowarzyszenia konsumentów, niesłużących zawarciu jakiejkolwiek umowy, a jedynie porównaniu produktów ubezpieczeniowych dostępnych na rynku.
- (13) Niniejsza dyrektywa nie powinna mieć zastosowania do czynności wstępnych, polegających jedynie na przekazywaniu pośrednikom ubezpieczeniowym lub reasekuracyjnym lub zakładom ubezpieczeń lub reasekuracji danych i informacji dotyczących potencjalnych ubezpieczających, lub na przekazywaniu potencjalnym ubezpieczającym informacji na temat produktów ubezpieczeniowych lub reasekuracyjnych lub pośredników ubezpieczeniowych lub reasekuracyjnych lub zakładów ubezpieczeń lub reasekuracji.
- (14) Niniejsza dyrektywa nie powinna mieć zastosowania do osób prowadzących innego typu działalność zawodową, takich jak eksperci podatkowi, księgowi lub prawnicy, którzy w ramach prowadzenia tego typu działalności zawodowej okazjonalnie udzielają porad w sprawie ochrony ubezpieczeniowej, ani nie powinna mieć zastosowania do działalności polegającej jedynie na dostarczaniu ogólnych informacji o produktach ubezpieczeniowych, pod warunkiem że celem takiej działalności nie jest udzielanie klientowi pomocy przy zawieraniu lub wykonywaniu umowy ubezpieczenia lub reasekuracji. Niniejsza dyrektywa nie powinna mieć zastosowania do zawodowej obsługi roszczeń w imieniu zakładu ubezpieczeń lub reasekuracji ani do likwidacji i wyceny szkód przez biegłych.

- (15) Niniejsza dyrektywa nie powinna mieć zastosowania do osób zajmujących się dystrybucją ubezpieczeń jako działalnością uboczną w przypadku, gdy wysokość składki nie przekracza określonej kwoty, a rodzaje ryzyk objętych ubezpieczeniem są ograniczone. Takie ubezpieczenie może być uzupełnieniem towaru lub usługi, w tym również w związku z ryzykiem niewykorzystania usługi w określonym czasie, na przykład podróży pociągiem, abonamentu na zajęcia sportowe lub na przedstawienia teatralne w danym sezonie, a także innego rodzaju ryzykiem związanym z podróżą, na przykład anulowania podróży lub utraty bagażu. Jednakże w celu zapewnienia, aby działalność z zakresu dystrybucji ubezpieczeń towarzyszył zawsze wystarczający poziom ochrony konsumenta, zakład ubezpieczeń lub pośrednik ubezpieczeniowy, prowadzący działalność dystrybucyjną za pośrednictwem pośrednika oferującego ubezpieczenia uzupełniające zwolnionego z wymogów określonych w niniejszej dyrektywie, powinien zapewnić spełnienie pewnych podstawowych wymogów, na przykład wymogu podania tożsamości dystrybutora i wskazania możliwości złożenia skargi, a także uwzględnienia wymagań i potrzeb klienta.
- (16) Niniejsza dyrektywa powinna zapewniać stosowanie jednakowego poziomu ochrony konsumentów oraz korzystanie z porównywalnych standardów przez wszystkich konsumentów. Niniejsza dyrektywa powinna wspierać równe warunki działania i równe warunki konkurencji między pośrednikami, niezależnie od tego, czy są oni powiązani z zakładem ubezpieczeń. Dla konsumenta korzystne jest, jeżeli produkty ubezpieczeniowe są dystrybuowane różnymi kanałami i poprzez pośredników współpracujących w różnych formach z zakładami ubezpieczeń, pod warunkiem że są oni zobowiązani stosować podobne zasady dotyczące ochrony konsumenta. Państwa członkowskie powinny wziąć to pod uwagę przy wdrażaniu niniejszej dyrektywy.

- (17) Niniejsza dyrektywa powinna uwzględniać różnice w rodzajach kanałów dystrybucji. Powinna na przykład uwzględniać charakterystykę pośredników ubezpieczeniowych mających umowny obowiązek prowadzenia działalności z zakresu dystrybucji ubezpieczeń wyłącznie na rzecz jednego lub większej liczby zakładów ubezpieczeń (zależni pośrednicy ubezpieczeniowi), istniejących na rynkach niektórych państw członkowskich, a także powinna określać odpowiednie i proporcjonalne warunki mające zastosowanie do różnych rodzajów dystrybucji. W szczególności państwa członkowskie powinny mieć możliwość postanowienia, że dystrybutor ubezpieczeń lub reasekuracji odpowiedzialny za działalność pośrednika ubezpieczeniowego, reasekuracyjnego lub pośrednika oferującego ubezpieczenia uzupełniające ma zapewnić, aby taki pośrednik spełniał warunki rejestracji, oraz ma zarejestrować tego pośrednika.

- (18) Pośrednicy ubezpieczeniowi i reasekuracyjni oraz pośrednicy oferujący ubezpieczenia uzupełniające będący osobami fizycznymi powinni być zarejestrowani we właściwym organie państwa członkowskiego, w którym mają miejsce zamieszkania. W przypadku takich osób przemieszczających się codziennie między państwem członkowskim, w którym mają one prywatne miejsce zamieszkania, a państwem członkowskim, w którym prowadzą działalność dystrybucyjną – tj. miejscem prowadzenia ich działalności zawodowej – państwem członkowskim rejestracji powinno być państwo prowadzenia działalności zawodowej. Pośrednicy ubezpieczeniowi i reasekuracyjni oraz pośrednicy oferujący ubezpieczenia uzupełniające będący osobami prawnymi powinni być zarejestrowani we właściwym organie państwa członkowskiego, w którym mieści się ich siedziba statutowa lub, jeśli zgodnie z prawem krajowym nie mają siedziby statutowej, siedziba zarządu. Państwa członkowskie powinny mieć możliwość zezwolenia innym organom na współpracę z właściwymi organami przy rejestracji i regulowaniu działalności pośredników ubezpieczeniowych. Pośrednicy ubezpieczeniowi i reasekuracyjni oraz pośrednicy oferujący ubezpieczenia uzupełniające powinni być rejestrowani pod warunkiem, że spełniają ściśle wymogi zawodowe dotyczące ich umiejętności, dobrej reputacji, ubezpieczenia od odpowiedzialności zawodowej i zdolności finansowej. Od pośredników już zarejestrowanych w państwach członkowskich nie powinno się wymagać ponownej rejestracji na podstawie niniejszej dyrektywy.
- (19) Brak możliwości swobodnego funkcjonowania pośredników ubezpieczeniowych w całej Unii utrudnia właściwe funkcjonowanie rynku wewnętrznego ubezpieczeń. Niniejsza dyrektywa jest istotnym krokiem na drodze do podniesienia poziomu ochrony konsumentów i integracji rynku.

- (20) Pośrednicy ubezpieczeniowi i reasekuracyjni oraz pośrednicy oferujący ubezpieczenia uzupełniające powinni móc korzystać ze swobody przedsiębiorczości i swobody świadczenia usług, zapisanych w TFUE. Rejestracja w państwie członkowskim pochodzenia powinna więc umożliwiać pośrednikom ubezpieczeniowym i reasekuracyjnym oraz pośrednikom oferującym ubezpieczenia uzupełniające prowadzenie działalności w innych państwach członkowskich, zgodnie z zasadami swobody przedsiębiorczości i swobody świadczenia usług, pod warunkiem że właściwe organy dopełniły odpowiednich procedur wzajemnego powiadamiania.
- (21) Aby zapewnić wysoką jakość usług i skuteczną ochronę konsumenta, państwo członkowskie pochodzenia oraz przyjmujące państwo członkowskie powinny ściśle współpracować przy egzekwowaniu obowiązków określonych w niniejszej dyrektywie. W przypadku gdy pośrednicy ubezpieczeniowi i reasekuracyjni oraz pośrednicy oferujący ubezpieczenia uzupełniające prowadzą działalność w różnych państwach członkowskich, korzystając ze swobody świadczenia usług, właściwy organ państwa członkowskiego pochodzenia powinien być odpowiedzialny za zapewnienie zgodności z obowiązkami określonymi w niniejszej dyrektywie w odniesieniu do całej działalności prowadzonej w ramach rynku wewnętrznego. Jeżeli właściwy organ przyjmującego państwa członkowskiego uzyska informacje o jakichkolwiek naruszeniach obowiązków na terytorium tego państwa członkowskiego, powinien poinformować właściwy organ państwa członkowskiego pochodzenia, który następnie powinien być zobowiązany do podjęcia odpowiednich środków. Dotyczy to w szczególności naruszeń przepisów dotyczących dobrej reputacji, wiedzy fachowej i kompetencji zawodowych lub o prowadzeniu działalności. Ponadto właściwy organ przyjmującego państwa członkowskiego powinien być uprawniony do interwencji, jeżeli państwo członkowskie pochodzenia nie podejmie odpowiednich środków lub jeżeli podjęte środki będą niewystarczające.

- (22) W przypadku ustanowienia oddziału lub stałej obecności w innym państwie członkowskim odpowiednim rozwiązaniem jest podział odpowiedzialności za egzekwowanie przepisów między państwo członkowskie pochodzenia oraz przyjmujące państwo członkowskie. Podczas gdy odpowiedzialność za wypełnianie obowiązków dotyczących prowadzenia działalności jako całości – na przykład przepisów o wymogach zawodowych – powinna nadal spoczywać na właściwym organie państwa członkowskiego pochodzenia, na takich samych zasadach, jak w przypadku świadczenia usług, to właściwy organ przyjmującego państwa członkowskiego powinien ponosić odpowiedzialność za egzekwowanie przepisów o wymogach informacyjnych i prowadzeniu działalności w odniesieniu do usług świadczonych na terytorium tego państwa. Jeżeli jednak właściwy organ przyjmującego państwa członkowskiego uzyska informacje o jakichkolwiek naruszeniach obowiązków na terytorium tego państwa członkowskiego, w odniesieniu do których niniejsza dyrektywa nie nakłada odpowiedzialności na przyjmujące państwo członkowskie, powinien poinformować właściwy organ państwa członkowskiego pochodzenia, który następnie powinien być zobowiązany do podjęcia odpowiednich środków. Dotyczy to w szczególności naruszeń przepisów dotyczących dobrej reputacji, wiedzy fachowej i kompetencji zawodowych. Ponadto właściwy organ przyjmującego państwa członkowskiego powinien być uprawniony do interwencji, jeżeli państwo członkowskie pochodzenia nie podejmie odpowiednich środków lub jeżeli podjęte środki będą niewystarczające.

- (23) Właściwe organy państw członkowskich powinny mieć do dyspozycji wszelkie środki niezbędne do zapewnienia prawidłowego prowadzenia działalności na całym terytorium Unii przez pośredników ubezpieczeniowych i reasekuracyjnych oraz pośredników oferujących ubezpieczenia uzupełniające, niezależnie od tego, czy jest ona prowadzona na podstawie swobody przedsiębiorczości, czy swobody świadczenia usług. Aby zapewnić skuteczność nadzoru, wszelkie działania podejmowane przez właściwe organy powinny być proporcjonalne do charakteru, skali i złożoności ryzyka właściwego dla działalności danego dystrybutora, niezależnie od znaczenia tego dystrybutora dla ogólnej stabilności finansowej rynku.
- (24) Państwa członkowskie powinny ustanowić jeden punkt informacyjny dający dostęp do ich rejestrów pośredników ubezpieczeniowych i reasekuracyjnych oraz pośredników oferujących ubezpieczenia uzupełniające. Ten jeden punkt informacyjny powinien również podawać odsyłacze do poszczególnych właściwych organów w każdym państwie członkowskim. W celu zwiększenia przejrzystości i ułatwienia transgranicznej wymiany handlowej Europejski Urząd Nadzoru Ubezpieczeń i Pracowniczych Programów Emerytalnych („EIOPA”) ustanowiony rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1094/2010¹ powinien ustanowić, udostępnić publicznie i aktualizować jedną elektroniczną bazę danych zawierającą wykaz wszystkich pośredników ubezpieczeniowych i reasekuracyjnych oraz pośredników oferujących ubezpieczenia uzupełniające, którzy zgłosili zamiar korzystania z przysługującej im swobody przedsiębiorczości lub świadczenia usług. Państwa członkowskie powinny niezwłocznie przekazywać EIOPA stosowne informacje, aby umożliwić mu realizację tego zadania. Wspomniana baza danych powinna zawierać odsyłacze do poszczególnych właściwych organów w każdym państwie członkowskim. Każdy właściwy organ z każdego państwa członkowskiego powinien podawać na swoich stronach internetowych odsyłacz do tej bazy danych.

¹ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1094/2010 z dnia 24 listopada 2010 r. w sprawie ustanowienia Europejskiego Urzędu Nadzoru (Europejskiego Urzędu Nadzoru Ubezpieczeń i Pracowniczych Programów Emerytalnych), zmiany decyzji nr 716/2009/WE i uchylecia decyzji Komisji 2009/79/WE (Dz.U. L 331 z 15.12.2010, s. 48).

- (25) Wszelka stała obecność pośrednika na terytorium innego państwa członkowskiego równoważna z istnieniem oddziału powinna być traktowana tak samo jak oddział, chyba że pośrednik zgodnie z prawem nada tej obecności inną formę prawną. Przypadek taki mógłby mieć miejsce, w zależności od innych okoliczności, nawet jeśli obecność ta nie przyjmuje formalnie postaci oddziału, a polega jedynie na posiadaniu biura zarządzanego przez własny personel pośrednika lub przez osobę niezależną, ale mającą stałe upoważnienie do działania w imieniu pośrednika na takiej samej zasadzie jak agencja.
- (26) Należy wyraźnie ustanowić odnośne prawa i obowiązki państwa członkowskiego pochodzenia oraz przyjmującego państwa członkowskiego w zakresie nadzoru nad pośrednikami ubezpieczeniowymi i reasekuracyjnymi oraz pośrednikami oferującymi ubezpieczenia uzupełniające, którzy zostali przez nie zarejestrowani lub którzy prowadzą dystrybucję ubezpieczeń lub reasekuracji na ich terytorium, korzystając z praw w zakresie swobody przedsiębiorczości lub swobody świadczenia usług.
- (27) Aby zaradzić sytuacjom, gdy pośrednik ubezpieczeniowy lub pośrednik oferujący ubezpieczenia uzupełniające zakłada siedzibę w danym państwie członkowskim wyłącznie w celu uniknięcia konieczności przestrzegania przepisów innego państwa członkowskiego, w którym prowadzi całą działalność lub jej główną część, odpowiednim rozwiązaniem może być umożliwienie przyjmującemu państwu członkowskiemu zastosowania środków ostrożnościowych w przypadku gdy jego działalność poważnie zagraża właściwemu funkcjonowaniu rynku ubezpieczeń i reasekuracji przyjmującego państwa członkowskiego, a niniejsza dyrektywa nie powinna uniemożliwiać zastosowania takich środków. Jednakże środki te nie powinny stanowić przeszkody dla swobody świadczenia usług i swobody przedsiębiorczości ani bariery w dostępie do działalności transgranicznej.

- (28) Należy zagwarantować wysoki poziom profesjonalizmu i kompetencji pośredników ubezpieczeniowych i reasekuracyjnych, pośredników oferujących ubezpieczenia uzupełniające oraz pracowników zakładów ubezpieczeń i reasekuracji, którzy są zaangażowani w czynności przygotowawcze do sprzedaży produktów ubezpieczeniowych i reasekuracyjnych oraz czynności wykonywane w trakcie oraz po sprzedaży produktów ubezpieczeniowych i reasekuracyjnych. Fachowa wiedza pośredników i pośredników oferujących ubezpieczenia uzupełniające oraz pracowników zakładów ubezpieczeń i reasekuracji powinna zatem odpowiadać stopniowi złożoności tej działalności. Od pośredników oferujących ubezpieczenia uzupełniające powinno się wymagać znajomości warunków umów, które dystrybuują, a w stosownych przypadkach – zasad obsługi roszczeń i skarg.
- (29) Należy zapewnić ustawiczne szkolenie i doskonalenie zawodowe. Takie doskonalenie zawodowe i rozwój mogłyby obejmować różne rodzaje oferowanych możliwości kształcenia, w tym kursy, e-uczenie się i programy mentorskie. Kwestie formy i treści szkoleń oraz wymaganych świadectw lub innych odpowiednich dowodów, na przykład odnotowania w rejestrze lub pozytywnego zaliczenia egzaminu, powinny być regulowane przez państwa członkowskie.
- (30) Wymogi dotyczące uczciwości przyczyniają się do istnienia solidnego i wiarygodnego sektora ubezpieczeń i służą odpowiedniej ochronie ubezpieczających. Wymogi te obejmują brak wpisu w rejestrze karnym lub jakimkolwiek innym krajowym odpowiedniku w związku z niektórymi przestępstwami lub wykroczeniami, takimi jak określone w przepisach dotyczących usług finansowych, związanymi z nieuczciwością, nadużyciami finansowymi lub przestępstwa finansowe oraz inne przestępstwa lub wykroczenia określone w prawie spółek, prawie upadłościowym lub przepisach o niewypłacalności.

- (31) Odpowiednie osoby w strukturze zarządzania pośredników ubezpieczeniowych i reasekuracyjnych oraz pośredników oferujących ubezpieczenia uzupełniające, uczestniczące w dystrybucji produktów ubezpieczeniowych lub reasekuracyjnych, a także odpowiedni pracownicy dystrybutora ubezpieczeń lub reasekuracji bezpośrednio zaangażowani w dystrybucję ubezpieczeń lub reasekuracji, powinni również posiadać odpowiedni poziom wiedzy i kompetencji w dziedzinie działalności dystrybucyjnej. Stosowność poziomu wiedzy i kompetencji powinno zapewniać stosowanie do tych osób szczególnych wymogów dotyczących wiedzy i umiejętności zawodowych.
- (32) Państwa członkowskie nie muszą uznawać za odpowiednie osoby tych członków kierownictwa lub pracowników, którzy nie uczestniczą bezpośrednio w dystrybucji produktów ubezpieczeniowych lub reasekuracyjnych. W odniesieniu do pośredników ubezpieczeniowych i reasekuracyjnych oraz zakładów ubezpieczeń i reasekuracji, od wszystkich pracowników bezpośrednio zaangażowanych w działalność dystrybucyjną należy oczekiwać posiadania odpowiedniego poziomu wiedzy i kompetencji, z pewnymi wyjątkami, jak na przykład w stosunku do osób wykonujących jedynie zadania administracyjne. W odniesieniu do pośredników oferujących ubezpieczenia uzupełniające, przynajmniej osoby odpowiedzialne za dystrybucję ubezpieczeń uzupełniających powinny być uznawane za odpowiednich pracowników, od których oczekuje się posiadania odpowiedniego poziomu wiedzy i kompetencji. W przypadku gdy dystrybutor ubezpieczeń i reasekuracji jest osobą prawną, osoby należące do struktury kierowniczej odpowiedzialne za wykonywanie polityki i procedur dotyczących działalności z zakresu dystrybucji produktów ubezpieczeniowych lub reasekuracyjnych również powinny spełniać wymogi posiadania odpowiedniej wiedzy i kompetencji. W tym celu osoba odpowiedzialna za działalność z zakresu dystrybucji ubezpieczeń lub reasekuracji prowadzoną przez pośredników ubezpieczeniowych i reasekuracyjnych oraz pośredników oferujących ubezpieczenia uzupełniające powinna również spełniać wymogi posiadania odpowiedniej wiedzy i kompetencji.

- (33) W odniesieniu do pośredników ubezpieczeniowych i zakładów ubezpieczeń doradzających klientom detalicznym w sprawie ubezpieczeniowych produktów inwestycyjnych lub sprzedający im takie produkty, państwa członkowskie powinny zapewniać posiadanie przez nich odpowiedniego poziomu wiedzy i kompetencji w zakresie oferowanych produktów. Taka wiedza i kompetencje są szczególnie ważne z uwagi na coraz większy stopień złożoności i ciągle innowacje w tworzeniu ubezpieczeniowych produktów inwestycyjnych. Zakup ubezpieczeniowego produktu inwestycyjnego wiąże się z ryzykiem, więc inwestor powinien móc polegać na dostarczanych informacjach i jakości prezentowanych ocen. Ponadto pracownikom powinno się zapewnić odpowiedni czas i zasoby umożliwiające dostarczenie klientom wszystkich stosownych informacji o oferowanych produktach.
- (34) Koordynacja przepisów krajowych w sprawie wymogów zawodowych i rejestracji osób podejmujących i prowadzących działalność w dziedzinie dystrybucji ubezpieczeń lub reasekuracji może przyczynić się zarówno do urzeczywistnienia rynku wewnętrznego usług finansowych, jak i do lepszej ochrony konsumentów w tym zakresie.
- (35) W celu zwiększenia transgranicznego obrotu handlowego należy wprowadzić zasady regulujące wzajemne uznawanie wiedzy i umiejętności pośredników.
- (36) Pomimo istnienia systemów jednego paszportu dla ubezpieczycieli i pośredników, rynek ubezpieczeń w Unii pozostaje głęboko rozdrobniony. W celu ułatwienia prowadzenia działalności w kontekście transgranicznym oraz zwiększenia przejrzystości wobec klientów państwa członkowskie powinny zapewnić publikowanie zasad dobra ogólnego obowiązujących na ich terytorium; należy również publicznie udostępnić jeden rejestr elektroniczny oraz informacje na temat zasad dobra ogólnego obowiązujących we wszystkich państwach członkowskich w odniesieniu do dystrybucji ubezpieczeń i reasekuracji.

- (37) Dla ochrony klientów oraz zapewnienia prawidłowej działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej na rynku wewnętrznym zasadnicze znaczenie ma współpraca i wymiana informacji między właściwymi organami. Zarówno w procesie rejestracji, jak i w bieżących działaniach należy w szczególności wspierać wymianę informacji dotyczących dobrej reputacji oraz wiedzy zawodowej i kompetencjach zawodowych osób odpowiedzialnych za prowadzenie działalności dystrybutora ubezpieczeń lub reasekuracji.
- (38) Potrzebne są odpowiednie i skuteczne pozasądowe procedury reklamacyjne i odszkodowawcze w państwach członkowskich w celu rozstrzygnięcia sporów między dystrybutorami ubezpieczeń a klientami, w stosownych przypadkach z wykorzystaniem istniejących procedur. Procedury te powinny być dostępne w celu rozstrzygnięcia sporów dotyczących praw i obowiązków określonych w niniejszej dyrektywie. Celem tych pozasądowych procedur reklamacyjnych i odszkodowawczych powinno być uzyskanie szybszego i mniej kosztownego rozstrzygnięcia sporów między dystrybutorami ubezpieczeń a klientami.
- (39) Wielu pośredników ubezpieczeniowych i wiele zakładów ubezpieczeń w coraz większym stopniu prowadzi jednocześnie wiele rodzajów działalności, co zwiększa ryzyko wystąpienia konfliktów interesów między tymi różnymi rodzajami prowadzonej działalności a interesami ich klientów. Dlatego też konieczne jest wprowadzenie przepisów zapewniających brak negatywnego wpływu takich konfliktów interesów na interesy klientów.

- (40) Klientom należy z wyprzedzeniem udostępniać jasne informacje na temat statusu osób, które sprzedają produkty ubezpieczeniowe, oraz rodzaju wynagrodzenia, jakie te osoby otrzymują. Informacje te powinny być przekazywane klientom przed zawarciem umowy. Mają one na celu ukazanie stosunku łączącego w stosownych przypadkach zakład ubezpieczeń i pośrednika oraz rodzaju wynagrodzenia, jakie otrzymuje pośrednik.
- (41) Aby zapewnić klientom informacje na temat świadczonych usług dystrybucji ubezpieczeń, niezależnie od tego, czy klient dokonuje zakupu produktu ubezpieczeniowego przez pośrednika, czy też bezpośrednio w zakładzie ubezpieczeń, oraz aby uniknąć zakłócenia konkurencji, do czego prowadzić może zachęcanie zakładów ubezpieczeń do bezpośredniej sprzedaży produktów klientom, a nie przez pośredników, w celu uniknięcia konieczności ujawniania informacji, na zakłady ubezpieczeń należy również nałożyć wymóg przekazywania klientom informacji o charakterze wynagrodzenia, które ich pracownicy otrzymują z tytułu sprzedaży produktów ubezpieczeniowych.
- (42) Pośrednicy ubezpieczeniowi i zakłady ubezpieczeń są objęci jednolitymi wymogami w przypadku dystrybucji ubezpieczeniowych produktów inwestycyjnych, zgodnie z rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1286/2014¹. Oprócz informacji, które muszą być podawane w dokumencie zawierającym kluczowe informacje, dystrybutorzy ubezpieczeniowych produktów inwestycyjnych powinni podawać dodatkowe informacje wyszczególniające wszelkie koszty dystrybucji, które nie zostały uwzględnione w kosztach wymienionych w dokumencie zawierającym kluczowe informacje, tak aby umożliwić klientowi zrozumienie skumulowanego wpływu tych łącznych kosztów na zwrot z inwestycji. Niniejsza dyrektywa powinna zatem ustanowić przepisy dotyczące dostarczania informacji na temat kosztów usługi dystrybucji danych ubezpieczeniowych produktów inwestycyjnych.

¹ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1286/2014 z dnia 26 listopada 2014 r. w sprawie dokumentów zawierających kluczowe informacje, dotyczących detalicznych produktów zbiorowego inwestowania i ubezpieczeniowych produktów inwestycyjnych (PRIIP) (Dz.U. L 352 z 9.12.2014, s. 1).

- (43) Ponieważ celem niniejszej dyrektywy jest zwiększenie poziomu ochrony konsumentów, niektóre z jej przepisów mają wyłącznie zastosowanie do stosunków między przedsiębiorstwami a konsumentami, zwłaszcza przepisy regulujące zasady prowadzenia działalności pośredników ubezpieczeniowych lub innych sprzedawców produktów ubezpieczeniowych.
- (44) Aby uniknąć przypadków niewłaściwej sprzedaży, sprzedaży produktów ubezpieczeniowych powinien zawsze towarzyszyć test wymagań i potrzeb klienta w oparciu o uzyskane od niego informacje. Każdy produkt ubezpieczeniowy oferowany klientowi powinien zawsze odpowiadać wymaganiom i potrzebom klienta i być zaprezentowany w zrozumiałej formie umożliwiającej klientowi podjęcie świadomej decyzji.
- (45) W przypadku udzielenia porady przed sprzedażą produktu ubezpieczeniowego, oprócz wypełnienia obowiązku określenia wymagań i potrzeb klienta należy przedstawić klientowi zindywidualizowaną rekomendację, wyjaśniając, dlaczego dany produkt najlepiej spełnia wymagania i potrzeby ubezpieczeniowe danego klienta.
- (46) Państwa członkowskie powinny wymagać, aby stosowana przez dystrybutorów produktów ubezpieczeniowych polityka wynagradzania pracowników lub przedstawicieli nie wpływała negatywnie na ich zdolność do działania zgodnie z najlepiej pojętym interesem klienta ani nie uniemożliwiała im wydawania odpowiednich rekomendacji lub przedstawiania informacji w uczciwej, jasnej i niewprowadzającej w błąd formie. Wynagrodzenie oparte na wynikach sprzedaży nie powinno być zachętą do proponowania klientowi określonego produktu.

- (47) Dla klientów istotna jest świadomość, czy mają oni do czynienia z pośrednikiem, który doradza im na podstawie uczciwej i zindywidualizowanej analizy. Celem oceny, czy liczba umów i dostawców uwzględniona przez pośrednika jest wystarczająco duża, aby przedstawić uczciwą i zindywidualizowaną analizę, powinno się należyście uwzględnić między innymi potrzeby klienta, liczbę dostawców na rynku, udział tych dostawców w rynku, liczbę stosownych produktów ubezpieczeniowych dostępnych u poszczególnych dostawców oraz charakterystykę tych produktów. Niniejsza dyrektywa nie powinna uniemożliwiać państwom członkowskim nałożenia wymogu, aby pośrednik ubezpieczeniowy, który chce na podstawie uczciwej i zindywidualizowanej analizy udzielić porady dotyczącej danej umowy ubezpieczenia, udzielał takiej porady w odniesieniu do wszystkich umów ubezpieczenia, które taki pośrednik ubezpieczeniowy dystrybuuje.
- (48) Przed zawarciem umowy, w tym w przypadku transakcji sprzedaży, której nie towarzyszy udzielenie porady, klientowi należy przekazać stosowne informacje na temat produktu ubezpieczeniowego, aby umożliwić mu podjęcie świadomej decyzji. Dokument zawierający informacje o produkcie ubezpieczeniowym powinien zawierać ustandaryzowane informacje o produktach ubezpieczeniowych innych niż ubezpieczenia na życie. Powinien być sporządzony przez odpowiedni zakład ubezpieczeń lub – w państwach członkowskich, których to dotyczy – przez pośrednika ubezpieczeniowego, który tworzy dany produkt ubezpieczeniowy. Pośrednik ubezpieczeniowy powinien wyjaśnić klientowi główne cechy produktów ubezpieczeniowych, które sprzedaje, a zatem jego pracownicy powinni otrzymać odpowiednie zasoby i wystarczający czas na wykonanie tego zadania.

- (49) W przypadku ubezpieczeń grupowych „klient” powinien oznaczać przedstawiciela grupy członków, który zawiera umowę ubezpieczenia w imieniu tej grupy członków w przypadku gdy poszczególni członkowie nie mogą podjąć indywidualnej decyzji o przystąpieniu do umowy, tak jak w przypadku obowiązkowych pracowniczych programów emerytalnych. W krótkim czasie po objęciu danego członka ubezpieczeniem grupowym przedstawiciel grupy powinien dostarczyć, w stosownych przypadkach, dokument zawierający informacje o produkcie ubezpieczeniowym i informacje o prowadzeniu działalności przez dystrybutora.
- (50) Należy ustanowić jednolite zasady w celu umożliwienia klientowi wyboru nośnika, na którym przekazywane są informacje, umożliwiające wykorzystanie, w stosownych przypadkach, środków komunikacji elektronicznej, z uwzględnieniem okoliczności transakcji. Należy jednak zapewnić klientowi możliwość otrzymania tych informacji na papierze. W interesie zapewnienia klientowi dostępu do informacji wszelkie informacje przekazywane przed zawarciem umowy powinny być udostępniane bezpłatnie.
- (51) Nie jest konieczny wymóg ujawnienia takich informacji w przypadku, gdy klient poszukuje ochrony reasekuracyjnej lub ubezpieczeniowej obejmującej ryzyko handlowe i przemysłowe lub – jedynie dla potrzeb dystrybucji ubezpieczeniowych produktów inwestycyjnych – gdy klient jest klientem profesjonalnym zgodnie z definicją zawartą w dyrektywie 2014/65/UE.

- (52) Niniejsza dyrektywa powinna określać minimalne obowiązki dystrybutorów ubezpieczeń w zakresie udzielania informacji klientom. Państwo członkowskie powinno móc utrzymać lub przyjąć bardziej restrykcyjne przepisy w zakresie udzielania informacji, które mogą być nakładane na dystrybutorów ubezpieczeń, niezależnie od przepisów ich państwa członkowskiego pochodzenia, w przypadku gdy dystrybutorzy ci prowadzą działalność w zakresie dystrybucji ubezpieczeń na terytorium tego państwa członkowskiego, pod warunkiem że te bardziej restrykcyjne przepisy są zgodne z prawem Unii, w tym z dyrektywą 2000/31/WE Parlamentu Europejskiego i Rady¹. Państwo członkowskie, które zgłasza zamiar stosowania przepisów regulujących działalność dystrybutorów ubezpieczeń oraz sprzedaż produktów ubezpieczeniowych i stosuje te przepisy, w uzupełnieniu przepisów określonych w niniejszej dyrektywie, powinno zapewniać, aby obciążenia administracyjne wynikające z tych przepisów były proporcjonalne do celu, jakim jest ochrona konsumentów, i aby pozostały ograniczone.
- (53) Praktyki sprzedaży krzyżowej stanowią powszechną strategię stosowaną przez dystrybutorów ubezpieczeń w całej Unii. Praktyki te mogą przynosić klientom korzyści, ale mogą również prowadzić do sytuacji, w których interesy klientów nie są należycie uwzględniane. Niniejsza dyrektywa nie powinna uniemożliwiać dystrybucji ubezpieczeń wielu rodzajów ryzyka.
- (54) Przepisy niniejszej dyrektywy dotyczące sprzedaży krzyżowej powinny pozostawać bez uszczerbku dla stosowania aktów ustawodawczych Unii ustanawiających przepisy mające zastosowanie do praktyk sprzedaży krzyżowej w odniesieniu do niektórych kategorii towarów lub usług.

¹ Dyrektywa 2000/31/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 8 czerwca 2000 r. w sprawie niektórych aspektów prawnych usług społeczeństwa informacyjnego, w szczególności handlu elektronicznego w ramach rynku wewnętrznego (dyrektywa o handlu elektronicznym) (Dz.U. L 178 z 17.7.2000, s. 1).

- (55) Aby zapewnić spełnianie potrzeb rynku docelowego przez produkty ubezpieczeniowe, zakłady ubezpieczeń oraz – w państwach członkowskich, w których pośrednicy ubezpieczeniowi tworzą produkty ubezpieczeniowe sprzedawane następnie klientom – pośrednicy ubezpieczeniowi powinni utrzymywać proces zatwierdzania każdego produktu ubezpieczeniowego, stosować ten proces i poddawać go przeglądowi. Jeżeli dystrybutor ubezpieczeń udziela porad na temat produktów ubezpieczeniowych, których nie tworzy, lub proponuje takie produkty ubezpieczeniowe, powinien on w każdym przypadku być w stanie zrozumieć cechy i określony rynek docelowy tych produktów. Niniejsza dyrektywa nie powinna ograniczać różnorodności i elastyczności podejść stosowanych przez zakłady przy opracowywaniu nowych produktów.
- (56) Ubezpieczeniowe produkty inwestycyjne często oferowane są klientom jako produkty alternatywne wobec produktów inwestycyjnych objętych zakresem dyrektywy 2014/65/UE lub jako zamienniki tych produktów. W celu zapewnienia spójnej ochrony inwestorów i uniknięcia ryzyka arbitrażu regulacyjnego, ubezpieczeniowe produkty inwestycyjne powinny podlegać nie tylko standardom prowadzenia działalności określonym dla wszystkich produktów ubezpieczeniowych, ale również szczególnym standardom mającym na celu uwzględnienie wbudowanego w te produkty elementu inwestycyjnego. Takie szczególne standardy powinny obejmować przepisy dotyczące udostępniania odpowiednich informacji, wymogi w zakresie adekwatności udzielanych porad oraz ograniczenia w zakresie wynagrodzeń.

- (57) W celu zapewnienia, aby jakiegokolwiek honoraria, prowizje lub jakiegokolwiek niepieniężne korzyści związane z dystrybucją ubezpieczeniowych produktów inwestycyjnych i wypłacane jakiegokolwiek stronie lub przez jakąkolwiek stronę, z wyjątkiem klienta lub osoby występującej w jego imieniu, nie miały negatywnego wpływu na jakość odpowiedniej usługi świadczonej klientowi, dystrybutor ubezpieczeń powinien wprowadzić odpowiednie i proporcjonalne rozwiązania służące uniknięciu takiego negatywnego wpływu. W tym celu dystrybutor ubezpieczeń powinien opracować, przyjąć i regularnie poddawać przeglądowi politykę i procedury dotyczące konfliktu interesów, aby uniknąć wszelkiego negatywnego wpływu na jakość odpowiedniej usługi świadczonej klientowi oraz zapewnić klientowi odpowiednie informacje o honorariach, prowizjach lub korzyściach.
- (58) W celu zapewnienia przestrzegania przepisów niniejszej dyrektywy przez zakłady ubezpieczeń i osoby prowadzące dystrybucję ubezpieczeń oraz w celu zapewnienia podobnego traktowania tych zakładów i osób w całej Unii, państwa członkowskie należy zobowiązać do ustanowienia skutecznych, proporcjonalnych i odstrasżających sankcji administracyjnych i innych środków. W komunikacie Komisji z dnia 8 grudnia 2010 r. „Wzmocnienie systemów sankcji w branży usług finansowych” dokonano przeglądu istniejących uprawnień i ich praktycznego stosowania w celu osiągnięcia większej zbieżności sankcji i innych środków. Sankcje administracyjne i inne środki ustanowione przez państwa członkowskie powinny więc spełniać pewne zasadnicze wymogi dotyczące ich adresatów, kryteriów, które należy brać pod uwagę przy nakładaniu sankcji lub innego środka, a także publikacji.

- (59) Chociaż nie uniemożliwia się państwom członkowskim ustanawiania przepisów dotyczących sankcji administracyjnych i karnych za te same naruszenia, państwa członkowskie nie powinny być zobowiązane do ustanawiania przepisów dotyczących sankcji administracyjnych za naruszenia niniejszej dyrektywy, które podlegają krajowemu prawu karnemu. Zgodnie z prawem krajowym państwa członkowskie nie mają obowiązku nakładania zarówno sankcji administracyjnych, jak i karnych za to samo przestępstwo, powinny jednak mieć taką możliwość, jeżeli pozwala na to prawo krajowe. Utrzymanie sankcji karnych zamiast sankcji administracyjnych za naruszenia przepisów niniejszej dyrektywy nie powinno jednak ograniczać ani w żaden inny sposób naruszać zdolności właściwych organów do współpracy, terminowego dostępu do informacji i wymiany informacji z właściwymi organami w innych państwach członkowskich do celów niniejszej dyrektywy, w tym po każdym zgłoszeniu danych naruszeń właściwym organom sądowym w celu przeprowadzenia postępowania karnego.
- (60) W szczególności właściwym organom należy przyznać uprawnienia do nakładania sankcji finansowych, które są wystarczająco wysokie, aby niwelowały rzeczywiste i potencjalne zyski oraz aby nawet dla większych instytucji i osób zarządzających nimi stanowiły środek odstraszający.
- (61) W celu zapewnienia spójnej ochrony inwestorów oraz uniknięcia ryzyka arbitrażu regulacyjnego w przypadku naruszeń dotyczących dystrybucji ubezpieczeniowych produktów inwestycyjnych sankcje administracyjne i inne środki określone przez państwa członkowskie powinny być dostosowane do tych określonych w rozporządzeniu (UE) nr 1286/2014.

- (62) W celu zapewnienia spójnego stosowania sankcji w całej Unii państwa członkowskie powinny zapewnić, aby przy ustalaniu rodzaju sankcji administracyjnych lub innych środków oraz wysokości administracyjnych sankcji finansowych właściwe organy uwzględniały wszystkie istotne okoliczności.
- (63) W celu zapewnienia, aby decyzje właściwych organów w sprawie naruszeń miały efekt odstrasżający w stosunku do ogółu społeczeństwa oraz aby informować uczestników rynku o zachowaniach uznawanych za szkodliwe dla klientów, decyzje te powinny być publikowane, pod warunkiem że upłynął termin na złożenie odwołania, a odwołanie nie zostało złożone, chyba że takie ujawnienie naraża na szwank stabilność rynków finansowych lub trwające dochodzenie. W przypadku gdy prawo krajowe przewiduje publikację informacji o sankcji lub innym środku, które podlegają odwołaniu, należy bez zbędnej zwłoki publikować takie informacje, a także wynik postępowania odwoławczego. Jeżeli publikacja informacji o sankcji lub innym środku wyrządziłaby niewspółmierną szkodę zaangażowanym stronom, właściwy organ powinien mieć w każdym przypadku możliwość podjęcia decyzji o niepublikowaniu informacji o sankcji lub innym środku lub publikowaniu informacji zanonimizowanej.
- (64) W celu wykrywania potencjalnych naruszeń przepisów właściwe organy powinny dysponować niezbędnymi uprawnieniami dochodzeniowymi oraz powinny ustanowić skuteczne mechanizmy umożliwiające zgłaszanie potencjalnych lub rzeczywistych naruszeń.
- (65) Niniejsza dyrektywa powinna odwoływać się zarówno do sankcji administracyjnych, jak i do innych środków, bez względu na to, czy w świetle prawa krajowego dane działanie kwalifikuje się jako sankcja, czy też jako inny środek.

- (66) Niniejsza dyrektywa powinna pozostawać bez uszczerbku dla jakichkolwiek przepisów państw członkowskich dotyczących przestępstw.
- (67) Aby osiągnąć cele określone w niniejszej dyrektywie należy przekazać Komisji uprawnienia do przyjęcia aktów zgodnie z art. 290 TFUE w odniesieniu do nadzoru nad produktami i do wymogów dotyczących zarządzania w stosunku do wszystkich produktów, a także w odniesieniu do dystrybucji ubezpieczeniowych produktów inwestycyjnych, zarządzania konfliktami interesów, warunków, w jakich można wypłacać lub otrzymywać zachęty, a także oceny odpowiedniości i stosowności. Szczególnie ważne jest, aby w czasie prac przygotowawczych Komisja prowadziła stosowne konsultacje, w tym na poziomie ekspertów. Przygotowując i opracowując akty delegowane, Komisja powinna zapewnić jednoczesne, terminowe i odpowiednie przekazywanie stosownych dokumentów Parlamentowi Europejskiemu i Radzie.
- (68) Standardy techniczne dotyczące usług finansowych powinny zapewnić spójną harmonizację i odpowiednią ochronę konsumentów w całej Unii. Ponieważ EIOPA jest organem dysponującym wysokospecjalistyczną wiedzą, tylko jemu należy powierzyć opracowanie projektów regulacyjnych i wykonawczych standardów technicznych, które nie wymagają decyzji politycznych, w celu ich przedłożenia Parlamentowi Europejskiemu, Radzie i Komisji.

- (69) Zgodnie ze wspólnym porozumieniem w sprawie aktów delegowanych między Parlamentem Europejskim, Radą i Komisją oraz bez uszczerbku dla jego dalszego przeglądu, Komisja powinna uwzględnić okres na zgłaszanie zastrzeżeń, a także procedury Parlamentu Europejskiego i Rady dotyczące daty przekazania aktu delegowanego. Ponadto zgodnie ze wspólnym porozumieniem w sprawie aktów delegowanych, bez uszczerbku dla jego dalszego przeglądu oraz, w stosownych przypadkach, z rozporządzeniem (UE) nr 1094/2010, należy przed przyjęciem aktu delegowanego zapewnić odpowiednią przejrzystość i stosowne kontakty z Parlamentem Europejskim i z Radą.
- (70) Przetwarzanie danych osobowych przez EIOPA w ramach niniejszej dyrektywy, pod nadzorem Europejskiego Inspektora Ochrony Danych, powinny regulować dyrektywa 95/46/WE Parlamentu Europejskiego i Rady¹ oraz rozporządzenie (WE) nr 45/2001 Parlamentu Europejskiego i Rady².
- (71) Niniejsza dyrektywa nie narusza praw podstawowych i jest zgodna z zasadami uznanymi w Karcie praw podstawowych Unii Europejskiej, zapisanymi w Traktatach.
- (72) Niniejsza dyrektywa nie powinna stanowić nadmiernego obciążenia dla małych i średnich dystrybutorów ubezpieczeń i reasekuracji. Jednym ze sposobów osiągnięcia tego celu jest właściwe zastosowanie zasady proporcjonalności. Zasada ta powinna mieć zastosowanie zarówno do wymogów nakładanych na dystrybutorów ubezpieczeń i reasekuracji, jak i do wykonywania uprawnień nadzorczych.

¹ Dyrektywa 95/46/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 24 października 1995 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w zakresie przetwarzania danych osobowych i swobodnego przepływu tych danych (Dz.U. L 281 z 23.11.1995, s. 31).

² Rozporządzenie (WE) nr 45/2001 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 18 grudnia 2000 r. o ochronie osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych przez instytucje i organy wspólnotowe i o swobodnym przepływie takich danych (Dz.U. L 8 z 12.1.2001, s. 1).

- (73) Przegląd niniejszej dyrektywy należy przeprowadzić pięć lat po dniu jej wejścia w życie w celu uwzględnienia zmian na rynku, a także zmian w innych obszarach prawa Unii lub doświadczeń państw członkowskich z wdrażaniem prawa Unii, zwłaszcza w odniesieniu do produktów objętych dyrektywą 2003/41/WE Parlamentu Europejskiego i Rady¹.
- (74) Dyrektywa 2002/92/WE powinna zostać uchylona 24 miesiące po wejściu w życie niniejszej dyrektywy. Jednakże rozdział IIIA dyrektywy 2002/92/WE powinien zostać uchylony ze skutkiem od dnia wejścia w życie niniejszej dyrektywy.
- (75) Obowiązek transpozycji niniejszej dyrektywy do prawa krajowego należy ograniczyć do tych przepisów, które stanowią merytoryczną zmianę dyrektywy 2002/92/WE. Obowiązek transpozycji przepisów, które nie uległy zmianie, wynika ze wspomnianej dyrektywy.
- (76) Niniejsza dyrektywa powinna pozostawać bez uszczerbku dla zobowiązań państw członkowskich dotyczących terminów transpozycji do prawa krajowego dyrektywy 2002/92/WE.
- (77) Zgodnie z art. 28 ust. 2 rozporządzenia (WE) nr 45/2001 skonsultowano się z Europejskim Inspektorem Ochrony Danych, który wydał opinię w dniu 23 listopada 2012 r.²

¹ Dyrektywa 2003/41/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 3 czerwca 2003 r. w sprawie działalności instytucji pracowniczych programów emerytalnych oraz nadzoru nad takimi instytucjami (Dz.U. L 235 z 23.9.2003, s. 10).

² Dz.U. C 100 z 6.4.2013, s. 12.

- (78) Ponieważ cele niniejszej dyrektywy nie mogą zostać osiągnięte w sposób wystarczający przez państwa członkowskie, natomiast ze względu na jej zakres możliwe jest lepsze ich osiągnięcie na poziomie Unii, Unia może podjąć działania zgodnie z zasadą pomocniczości określoną w art. 5 Traktatu o Unii Europejskiej. Zgodnie z zasadą proporcjonalności, określoną w tym artykule, niniejsza dyrektywa nie wykracza poza to, co jest konieczne do osiągnięcia tych celów.
- (79) Zgodnie ze wspólną deklaracją polityczną państw członkowskich i Komisji dotyczącą dokumentów wyjaśniających z dnia 28 września 2011 r. państwa członkowskie zobowiązały się, że w uzasadnionych przypadkach będą dołączać do powiadomienia o środkach transpozycji dokument lub dokumenty wyjaśniające związki między elementami dyrektywy a odpowiadającymi im elementami krajowych instrumentów służących transpozycji. W odniesieniu do niniejszej dyrektywy prawodawca uznaje, że złożenie takich dokumentów jest uzasadnione,

PRZYJMUJĄ NINIEJSZĄ DYREKTYWĘ:

Rozdział I

Zakres stosowania i definicje

Artykuł 1

Zakres stosowania

1. Niniejsza dyrektywa ustanawia zasady podejmowania i prowadzenia działalności w zakresie dystrybucji produktów ubezpieczeń i reasekuracji w Unii.
2. Niniejsza dyrektywa ma zastosowanie do każdej osoby fizycznej lub prawnej zamieszkałej lub mającej siedzibę albo chcącej zamieszkać lub założyć siedzibę w państwie członkowskim w celu podjęcia i prowadzenia dystrybucji produktów ubezpieczeniowych i reasekuracyjnych.
3. Niniejsza dyrektywa nie ma zastosowania do pośredników oferujących ubezpieczenia uzupełniające i wykonujących działalność z zakresu dystrybucji produktów ubezpieczeniowych, w przypadku gdy spełnione są wszystkie następujące warunki:
 - a) ubezpieczenie uzupełnia towar lub usługę dostarczaną przez dostawcę, w przypadku gdy takie ubezpieczenie obejmuje:
 - (i) ryzyko zniszczenia, utraty lub uszkodzenia towaru dostarczonego przed tego dostawcą lub nieskorzystania ze świadczonej przez niego usługi; lub
 - (ii) uszkodzenie lub utratę bagażu i inne rodzaje ryzyka związane z podróżą zarezerwowaną u tego dostawcy;

- b) kwota składki z tytułu umowy ubezpieczenia nie przekracza 600 EUR, obliczanej proporcjonalnie w wymiarze rocznym;
 - c) w drodze odstępstwa od lit. b), w przypadku gdy ubezpieczenie uzupełnia usługę, o której mowa w lit. a), a czas trwania tej usługi nie przekracza trzech miesięcy, kwota składki płaconej od osoby nie przekracza 200 EUR.
4. Państwa członkowskie zapewniają, aby przy prowadzeniu działalności dystrybucyjnej poprzez pośrednika oferującego ubezpieczenia uzupełniające, zwolnionego ze stosowania niniejszej dyrektywy zgodnie z ust. 3, zakład ubezpieczeń lub pośrednik ubezpieczeniowy zapewniał:
- a) udostępnianie klientowi informacji, przed zawarciem umowy, o swojej tożsamości i adresie oraz o procedurach, o których mowa w art. 14, umożliwiających klientom i innym zainteresowanym stronom składanie skarg;
 - b) istnienie odpowiednich i proporcjonalnych rozwiązań służących zapewnieniu zgodności z art. 17 i 24 oraz uwzględnieniu wymagań i potrzeb klienta przed zaproponowaniem mu umowy;
 - c) dostarczenie klientowi, przed zawarciem umowy, dokumentu zawierającego informacje o produkcie ubezpieczeniowym, o którym mowa w art. 20 ust. 5.
5. Państwa członkowskie zapewniają, aby właściwe organy monitorowały rynek, w tym rynek uzupełniających produktów ubezpieczeniowych, które są wprowadzane do obrotu, dystrybuowane lub sprzedawane w ich państwach członkowskich lub z ich terytorium. EIOPA może ułatwiać i koordynować takie monitorowanie.

6. Niniejsza dyrektywa nie ma zastosowania do działalności z zakresu dystrybucji ubezpieczeń i reasekuracji dotyczących ryzyk i zobowiązań mających miejsce poza Unią.

Niniejsza dyrektywa nie ma wpływu na przepisy państwa członkowskiego w odniesieniu do działalności z zakresu dystrybucji ubezpieczeń i reasekuracji prowadzonej przez zakłady ubezpieczeń i reasekuracji lub pośredników ubezpieczeniowych i reasekuracyjnych mających siedzibę w państwie trzecim i prowadzących działalność na jego terytorium zgodnie z zasadą swobody świadczenia usług, pod warunkiem że zagwarantowano równość traktowania wszystkich osób prowadzących działalność z zakresu dystrybucji ubezpieczeń i reasekuracji na tym rynku lub osób, którym udzielono zezwolenia na prowadzenie takiej działalności.

Niniejsza dyrektywa nie reguluje działalności w zakresie dystrybucji ubezpieczeń lub reasekuracji prowadzonej w państwach trzecich.

Państwa członkowskie informują Komisję o wszelkich trudnościach natury ogólnej, które napotykają ich dystrybutorzy ubezpieczeń lub reasekuracji przy podejmowaniu lub prowadzeniu działalności w zakresie dystrybucji ubezpieczeń lub reasekuracji w którymkolwiek państwie trzecim.

Artykuł 2

Definicje

1. Na użytek niniejszej dyrektywy:

- 1) „dystribucja ubezpieczeń” oznacza działalność polegającą na doradzaniu, proponowaniu lub przeprowadzaniu innych prac przygotowawczych do zawarcia umów ubezpieczenia, na zawieraniu takich umów lub udzielaniu pomocy w administrowaniu takimi umowami i wykonywaniu ich, w szczególności w przypadku roszczenia, w tym udzielanie informacji dotyczących jednej lub większej liczby umów ubezpieczenia na podstawie kryteriów wybranych przez klienta za pośrednictwem stron internetowych lub innych mediów oraz opracowanie rankingu produktów ubezpieczeniowych obejmującego porównanie cen i produktów, lub udzielanie zniżki od ceny umowy ubezpieczenia, gdy klient jest w stanie pośrednio lub bezpośrednio zawrzeć umowę ubezpieczenia za pośrednictwem stron internetowych lub innych mediów;
- 2) „dystribucja reasekuracji” oznacza działalność – w tym również wtedy, gdy działalność ta prowadzona jest przez zakład reasekuracji bez pośrednictwa pośrednika reasekuracyjnego – polegającą na doradzaniu, proponowaniu lub wykonywaniu innych prac przygotowawczych do zawarcia umów reasekuracji lub zawieraniu takich umów, lub na udzielaniu pomocy w administrowaniu takimi umowami i wykonywaniu ich, w szczególności w przypadku roszczenia;

- 3) „pośrednik ubezpieczeniowy” oznacza każdą osobę fizyczną lub prawną, inną niż zakład ubezpieczeń lub reasekuracji lub ich pracownicy i inną niż pośrednik oferujący ubezpieczenia uzupełniające, która podejmuje lub prowadzi działalność z zakresu dystrybucji ubezpieczeń za wynagrodzeniem;
- 4) „pośrednik oferujący ubezpieczenia uzupełniające” oznacza każdą osobę fizyczną lub prawną, inną niż instytucja kredytowa lub firma inwestycyjna zdefiniowane w art. 4 ust. 1 pkt 1 i 2 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013¹, która za wynagrodzeniem podejmuje lub prowadzi działalność z zakresu dystrybucji ubezpieczeń jako działalność uboczną, pod warunkiem że spełnione są wszystkie poniższe warunki:
- a) główna działalność zawodowa tej osoby fizycznej lub prawnej jest inna niż dystrybucja ubezpieczeń;
 - b) osoba fizyczna lub prawna dystrybuje tylko niektóre produkty ubezpieczeniowe, uzupełniające dany towar lub usługę;
 - c) dane produkty ubezpieczeniowe nie obejmują ubezpieczenia na życie ani ryzyka z tytułu odpowiedzialności, chyba że ochrona taka jest uzupełnieniem towaru dostarczanego lub usługi świadczonej przez pośrednika w ramach jego głównej działalności zawodowej;
- 5) „pośrednik reasekuracyjny” oznacza każdą osobę fizyczną lub prawną, inną niż zakład reasekuracji lub jego pracownicy, która podejmuje lub prowadzi działalność z zakresu dystrybucji reasekuracji za wynagrodzeniem;

¹ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 z dnia 26 czerwca 2013 r. w sprawie wymogów ostrożnościowych dla instytucji kredytowych i firm inwestycyjnych, zmieniające rozporządzenie (UE) nr 648/2012 (Dz.U. L 176 z 27.6.2013. s. 1).

- 6) „zakład ubezpieczeń” oznacza zakład zdefiniowany w art. 13 pkt 1 dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/138/WE¹;
- 7) „zakład reasekuracji” oznacza zakład reasekuracji zdefiniowany w art. 13 pkt 4 dyrektywy 2009/138/WE;
- 8) „dystrybutor ubezpieczeń” oznacza każdego pośrednika ubezpieczeniowego, pośrednika oferującego ubezpieczenia uzupełniające lub zakład ubezpieczeń;
- 9) „wynagrodzenie” oznacza każdą prowizję, honorarium, opłatę lub inną płatność, w tym korzyść ekonomiczną jakiegokolwiek rodzaju lub każdą inną korzyść lub zachętę finansową lub niefinansową, oferowane lub przekazywane w związku z działalnością w zakresie dystrybucji ubezpieczeń;
- 10) „państwo członkowskie pochodzenia” oznacza:
 - a) w przypadku pośrednika będącego osobą fizyczną – państwo członkowskie, w którym posiada on miejsce zamieszkania;
 - b) w przypadku pośrednika będącego osobą prawną – państwo członkowskie, w którym znajduje się siedziba statutowa pośrednika lub, jeżeli na mocy prawa krajowego nie posiada on siedziby statutowej, państwo członkowskie, w którym mieści się siedziba zarządu;
- 11) „przyjmujące państwo członkowskie” oznacza państwo członkowskie, w którym pośrednik ubezpieczeniowy lub reasekuracyjny ustanowił stałą obecność lub posiada zakład lub w którym świadczy on usługi, a które nie jest państwem członkowskim jego pochodzenia;

¹ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/138/WE z dnia 25 listopada 2009 r. w sprawie podejmowania i prowadzenia działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej (Wypłacalność II) (Dz.U. L 335 z 17.12.2009, s. 1).

- 12) „oddział” oznacza agencję lub oddział pośrednika znajdujące się na terytorium państwa członkowskiego innego niż państwo członkowskie pochodzenia;
- 13) „bliskie powiązania” oznaczają bliskie powiązania zdefiniowane w art. 13 pkt 17 dyrektywy 2009/138/WE;
- 14) „główne miejsce prowadzenia działalności” oznacza miejsce, z którego zarządzana jest główna działalność;
- 15) „doradztwo” oznacza udzielenie klientowi zindywidualizowanej rekomendacji, na jego życzenie albo z inicjatywy dystrybutora ubezpieczeń, w odniesieniu do jednej lub większej liczby umów ubezpieczenia;
- 16) „duże ryzyka” oznaczają duże ryzyka zdefiniowane w art. 13 pkt 27 dyrektywy 2009/138/WE;
- 17) „ubezpieczeniowy produkt inwestycyjny” oznacza produkt ubezpieczeniowy oferujący pewną wartość w dniu zapadalności lub wartość wykupu, w przypadku gdy wartość ta w dniu zapadalności lub wartość wykupu jest całkowicie lub częściowo, pośrednio lub bezpośrednio narażona na wahania rynkowe; definicja ta nie obejmuje:
 - a) produktów ubezpieczeniowych innych niż ubezpieczenia na życie, wymienionych w załączniku I do dyrektywy 2009/138/WE (Grupy ubezpieczeń innych niż na życie);
 - b) umów ubezpieczenia na życie w przypadku gdy korzyści z umowy są wypłacalne wyłącznie w razie śmierci lub inwalidztwa wynikającego z obrażeń, choroby lub niepełnosprawności;

- c) produktów emerytalnych uznanych w prawie krajowym za mające za główny cel zapewnienie inwestorowi dochodu na emeryturze i uprawniających inwestora do określonych świadczeń;
 - d) oficjalnie uznanych pracowniczych programów emerytalnych objętych zakresem stosowania dyrektywy 2003/41/WE lub dyrektywy 2009/138/WE;
 - e) indywidualnych produktów emerytalnych, w przypadku których prawo krajowe wymaga wkładu finansowego od pracodawcy, a pracodawca lub pracownik nie ma możliwości wyboru produktu emerytalnego lub jego dostawcy;
- 18) „trwały nośnik ” oznacza każde narzędzie, które:
- a) pozwala klientowi na przechowywanie informacji kierowanych do niego osobiście, w sposób umożliwiający przyszłe korzystanie z nich przez okres odpowiedni do celów informacji; oraz
 - b) pozwala na niezmienione odtworzenie przechowywanych informacji.

2. Na użytek ust. 1 pkt 1 i 2, za dystrybucję ubezpieczeń lub za dystrybucję reasekuracji nie uznaje się następujących rodzajów działalności:
- a) okazjonalnego dostarczania informacji klientowi w kontekście innej działalności zawodowej, w przypadku gdy:
 - (i) dostawca nie podejmuje jakichkolwiek dodatkowych działań mających pomóc w zawarciu lub wykonywaniu umowy ubezpieczenia;
 - (ii) celem tej działalności nie jest pomoc klientowi w zawarciu lub wykonywaniu umowy reasekuracji;
 - b) zawodowej obsługi roszczeń zakładu ubezpieczeń ani likwidacji i wyceny szkód przez biegłych;
 - c) samego przekazywania pośrednikom ubezpieczeniowym, pośrednikom reasekuracyjnym, zakładom ubezpieczeń lub reasekuracji danych i informacji na temat potencjalnych ubezpieczających, jeżeli dostawca nie podejmuje jakichkolwiek dodatkowych działań mających pomóc w zawarciu umowy ubezpieczenia lub reasekuracji;
 - d) samego przekazywania potencjalnym ubezpieczającym informacji na temat produktów ubezpieczeniowych lub reasekuracyjnych, pośrednika ubezpieczeniowego, pośrednika reasekuracyjnego, zakładu ubezpieczeń lub reasekuracji, jeżeli dostawca nie podejmuje jakichkolwiek dodatkowych działań mających pomóc w zawarciu umowy ubezpieczenia lub reasekuracji.

Rozdział II

Wymogi rejestracyjne

Artykuł 3

Rejestracja

1. Pośrednicy ubezpieczeniowi i reasekuracyjni oraz pośrednicy oferujący ubezpieczenia uzupełniające są rejestrowani we właściwym organie w państwie członkowskim pochodzenia.

Zakłady ubezpieczeń i reasekuracji oraz ich pracownicy nie mają obowiązku rejestracji na podstawie niniejszej dyrektywy.

Bez uszczerbku dla akapitu pierwszego państwa członkowskie mogą postanowić, że zakłady ubezpieczeń i reasekuracji oraz pośrednicy ubezpieczeniowi i reasekuracyjni i inne instytucje mogą współpracować z właściwymi organami w zakresie rejestrowania pośredników ubezpieczeniowych i reasekuracyjnych oraz pośredników oferujących ubezpieczenia uzupełniające i stosowania do nich wymogów określonych w art. 10.

W szczególności zakłady ubezpieczeń, reasekuracji oraz pośrednicy oferujący ubezpieczenia uzupełniające mogą być rejestrowani przez zakład ubezpieczeń lub reasekuracji, pośrednika ubezpieczeniowego lub reasekuracyjnego, lub stowarzyszenie zakładów ubezpieczeń lub reasekuracji, lub pośredników ubezpieczeniowych lub reasekuracyjnych, pod nadzorem właściwego organu.

Za działalność pośrednika ubezpieczeniowego lub reasekuracyjnego lub pośrednika oferującego ubezpieczenia uzupełniająca odpowiedzialność może ponosić zakład ubezpieczeń lub reasekuracji lub inny pośrednik. W takim przypadku państwa członkowskie mogą postanowić, że zakład ubezpieczeń lub reasekuracji lub inny pośrednik ponosi odpowiedzialność za zapewnienie, aby pośrednik ubezpieczeniowy lub reasekuracyjny lub pośrednik oferujący ubezpieczenia uzupełniająca spełniali warunki rejestracji, w tym warunki określone w ust. 6 akapit pierwszy lit. c).

Państwa członkowskie mogą również postanowić, że zakład ubezpieczeń lub reasekuracji lub inny pośrednik przyjmujący odpowiedzialność za pośrednika ubezpieczeniowego lub reasekuracyjnego lub pośrednika oferującego ubezpieczenia uzupełniająca rejestruje tego pośrednika lub pośrednika oferującego ubezpieczenia uzupełniająca.

Państwa członkowskie nie muszą stosować wymogu, o którym mowa w akapicie pierwszym, do wszystkich osób fizycznych, które pracują w zakładzie ubezpieczeń lub reasekuracji lub u pośrednika oferującego ubezpieczenia uzupełniająca i prowadzą działalność w zakresie dystrybucji ubezpieczeń lub reasekuracji.

Państwa członkowskie zapewniają podanie w rejestrze nazwisk osób fizycznych wchodzących w skład zarządu dystrybutora ubezpieczeń lub reasekuracji, które są odpowiedzialne za dystrybucję ubezpieczeń lub reasekuracji.

Ponadto w rejestrach podaje się państwa członkowskie, w których pośrednik prowadzi działalność na podstawie zasady swobody przedsiębiorczości lub swobody świadczenia usług.

2. Państwa członkowskie mogą ustanowić jeden lub większą liczbę rejestrów pośredników ubezpieczeniowych i reasekuracyjnych oraz pośredników oferujących ubezpieczenia uzupełniające, pod warunkiem że ustanowią kryteria, zgodnie z którymi rejestruje się pośredników.

Państwa członkowskie ustanawiają system rejestracji internetowej. System ten musi być łatwo dostępny i umożliwiać wypełnienie formularza rejestracji bezpośrednio w internecie.

3. Jeżeli istnieje więcej niż jeden rejestr w państwie członkowskim, to państwo członkowskie ustanawia jeden punkt informacyjny umożliwiający szybki i łatwy publiczny dostęp do informacji z tych rejestrów, opracowywanych elektronicznie i aktualizowanych. Punkt informacyjny udostępnia również dane identyfikacyjne właściwych organów państwa członkowskiego pochodzenia.

4. EIOPA ustanawia, publikuje na swoich stronach internetowych oraz aktualizuje jeden rejestr elektroniczny zawierający wykaz pośredników ubezpieczeniowych i reasekuracyjnych oraz pośredników oferujących ubezpieczenia uzupełniające, którzy zgłosili zamiar prowadzenia działalności transgranicznej zgodnie z rozdziałem III. Państwa członkowskie niezwłocznie przekazują EIOPA stosowne informacje, aby umożliwić mu realizację tego zadania. Rejestr ten zawiera także odsyłacze do stron internetowych właściwych organów każdego państwa członkowskiego, a strony internetowe tych właściwych organów zawierają odsyłacze prowadzące do tego rejestru.

EIOPA ma prawo dostępu do danych przechowywanych w rejestrze, o którym mowa w akapicie pierwszym. EIOPA i właściwe organy są uprawnione do zmiany takich danych. Podmioty danych, których dane osobowe są przechowywane w rejestrze, mają prawo dostępu do takich przechowywanych i wymienianych danych i prawo do bycia odpowiednio poinformowanym.

EIOPA tworzy stronę internetową z odsyłaczami do każdego jednego punktu informacyjnego lub, w stosownych przypadkach, do rejestru, ustanowionego przez państwa członkowskie zgodnie z ust. 3.

Państwa członkowskie pochodzenia zapewniają, aby rejestracja pośredników ubezpieczeniowych i reasekuracyjnych oraz pośredników oferujących ubezpieczenia uzupełniające wymagała spełnienia odpowiednich wymogów określonych w art. 10

Ważność rejestracji podlega regularnej kontroli ze strony właściwego organu.

Państwa członkowskie pochodzenia zapewniają, aby pośrednicy ubezpieczeniowi i reasekuracyjni oraz pośrednicy oferujący ubezpieczenia uzupełniające, którzy przestali spełniać wymogi określone w art. 10, byli usuwani z rejestru. W stosownych przypadkach państwo członkowskie pochodzenia informuje przyjmujące państwo członkowskie o takim usunięciu.

5. Państwa członkowskie zapewniają, aby wnioski pośredników o wpis do rejestru były rozpatrywane w terminie trzech miesięcy od daty złożenia kompletnego wniosku oraz aby wnioskodawca został niezwłocznie powiadomiony o podjętej decyzji.
6. Państwa członkowskie zapewniają, aby wszystkie poniższe informacje były wymagane jako warunek rejestracji pośredników ubezpieczeniowych i reasekuracyjnych oraz pośredników oferujących ubezpieczenia uzupełniające:
 - a) tożsamość akcjonariuszy lub udziałowców, niezależnie od tego czy są to osoby fizyczne, czy prawne, którzy posiadają udział przekraczający 10 % kapitału pośrednika, oraz wysokość tych udziałów;
 - b) tożsamość osób, które mają bliskie powiązania z pośrednikiem;

- c) informacje, że te udziały lub bliskie powiązania nie uniemożliwiają właściwemu organowi skutecznego sprawowania funkcji nadzorczych.

Państwa członkowskie zapewniają, aby pośrednicy informowali właściwe organy bez zbędnej zwłoki o wszelkich zmianach informacji przewidzianych w niniejszym ustępie.

- 7. Państwa członkowskie zapewniają, aby właściwe organy odmawiały rejestracji, jeżeli skuteczne sprawowanie ich funkcji nadzorczych uniemożliwiają przepisy ustawowe, wykonawcze lub administracyjne państwa trzeciego regulujące jedną lub większą liczbę osób fizycznych lub prawnych, z którymi pośrednik ma bliskie powiązania, lub trudności związane z egzekwowaniem tych przepisów ustawowych, wykonawczych lub administracyjnych.

Rozdział III

Swoboda świadczenia usług i swoboda przedsiębiorczości

Artykuł 4

Korzystanie ze swobody świadczenia usług

- 1. Każdy pośrednik ubezpieczeniowy, reasekuracyjny lub pośrednik oferujący ubezpieczenia uzupełniające, który po raz pierwszy zamierza prowadzić działalność na terytorium innego państwa członkowskiego w ramach swobody świadczenia usług, przekazuje następujące informacje właściwemu organowi państwa członkowskiego pochodzenia:
 - a) nazwa, adres oraz, w stosownych przypadkach, numer rejestracyjny pośrednika;

- b) państwo członkowskie lub państwa członkowskie, w których pośrednik zamierza prowadzić działalność;
- c) kategoria pośrednika oraz, w stosownych przypadkach, nazwa każdego zakładu ubezpieczeń lub reasekuracji, który reprezentuje;
- d) w stosownych przypadkach, informacje na temat odnośnych grup ubezpieczenia.

2. Właściwy organ państwa członkowskiego pochodzenia, w terminie miesiąca od otrzymania informacji, o których mowa w ust. 1, przekazuje te informacje właściwemu organowi przyjmującego państwa członkowskiego, który niezwłocznie potwierdza ich odbiór. Właściwy organ państwa członkowskiego pochodzenia informuje na piśmie pośrednika ubezpieczeniowego, reasekuracyjnego lub pośrednika oferującego ubezpieczenia uzupełniające, że właściwy organ przyjmującego państwa członkowskiego otrzymał te informacje i pośrednik może rozpocząć działalność w przyjmującym państwie członkowskim. W stosownych przypadkach właściwy organ państwa członkowskiego pochodzenia jednocześnie powiadamia pośrednika o fakcie, że informacje o przepisach, o których mowa w art. 11 ust. 1, mających zastosowanie w przyjmującym państwie członkowskim, są dostępne przy użyciu środków, o których mowa w art. 11 ust. 3 i 4, a także o obowiązku przestrzegania przez niego tych przepisów, aby móc rozpocząć działalność w przyjmującym państwie członkowskim.

3. W przypadku gdy jakiegokolwiek informacje przekazane zgodnie z ust. 1 ulegną zmianie, pośrednik ubezpieczeniowy, reasekuracyjny lub pośrednik oferujący ubezpieczenia uzupełniające powiadamia właściwy organ państwa członkowskiego pochodzenia o tej zmianie na przynajmniej miesiąc przed wprowadzeniem jej w życie. Właściwy organ państwa członkowskiego pochodzenia informuje również o tej zmianie właściwy organ przyjmującego państwa członkowskiego w jak najkrótszym terminie, nie później niż w ciągu miesiąca od daty otrzymania informacji przez właściwy organ państwa członkowskiego pochodzenia.

Artykuł 5

Naruszenie obowiązków w ramach korzystania ze swobody świadczenia usług

1. Jeżeli właściwy organ przyjmującego państwa członkowskie ma powody, aby uznać, że pośrednik ubezpieczeniowy, reasekuracyjny lub pośrednik oferujący ubezpieczenia uzupełniające prowadzący działalność na jego terytorium w ramach swobody świadczenia usług narusza którykolwiek z obowiązków określonych w niniejszej dyrektywie, informuje o tym właściwy organ państwa członkowskiego pochodzenia.

Po przeprowadzeniu oceny informacji otrzymanych zgodnie z akapitem pierwszym właściwy organ państwa członkowskiego pochodzenia, w stosownym przypadku i w możliwie najwcześniejszym terminie, podejmuje odpowiednie środki, aby zaradzić tej sytuacji. Informuje on o takich podjętych środkach właściwy organ przyjmującego państwa członkowskiego.

Jeżeli mimo środków podjętych przez państwo członkowskie pochodzenia lub z powodu nieadekwatności tych środków lub ich niepodjęcia pośrednik ubezpieczeniowy, reasekuracyjny lub pośrednik oferujący ubezpieczenia uzupełniające w dalszym ciągu działa w sposób wyraźnie szkodliwy dla interesów konsumentów przyjmującego państwa członkowskiego na dużą skalę lub właściwemu funkcjonowaniu rynków ubezpieczeń i reasekuracji, właściwy organ przyjmującego państwa członkowskiego może, po poinformowaniu właściwego organu państwa członkowskiego pochodzenia, podjąć odpowiednie środki w celu zapobieżenia dalszym nieprawidłowościom, w tym również, w zakresie, w jakim jest to absolutnie niezbędne, środki uniemożliwiające temu pośrednikowi kontynuowanie działalności na terytorium przyjmującego państwa członkowskiego.

Ponadto właściwy organ państwa członkowskiego pochodzenia lub przyjmującego państwa członkowskiego może przekazać sprawę EIOPA oraz zwrócić się o pomoc zgodnie z art. 19 rozporządzenia (UE) nr 1094/2010. W takim przypadku EIOPA może podjąć działania zgodnie z uprawnieniami powierzonymi mu zgodnie z tym artykułem.

2. Ust. 1 nie wpływa na uprawnienia przyjmującego państwa członkowskiego do podejmowania odpowiednich środków w celu zapobiegania nieprawidłowościom popełnianym na jego terytorium lub karania ich, jeżeli natychmiastowe działanie jest niezbędne do ochrony praw konsumentów. Uprawnienia te obejmują uniemożliwienie pośrednikom ubezpieczeniowym i reasekuracyjnym oraz pośrednikom oferującym ubezpieczenia uzupełniające prowadzenia dalszej działalności na terytorium tego państwa członkowskiego.
3. O wszelkich środkach podjętych przez właściwe organy przyjmującego państwa członkowskiego na mocy niniejszego artykułu bez zbędnej zwłoki powiadamia się pośrednika ubezpieczeniowego, reasekuracyjnego lub pośrednika oferującego ubezpieczenia uzupełniające, których to dotyczy, w należycie uzasadnionym dokumencie; o środkach tych bez zbędnej zwłoki powiadamia się również właściwy organ państwa członkowskiego pochodzenia, EIOPA i Komisję.

Artykuł 6

Korzystanie ze swobody przedsiębiorczości

1. Państwa członkowskie zapewniają, aby pośrednik ubezpieczeniowy, reasekuracyjny lub pośrednik oferujący ubezpieczenia uzupełniające, który zamierza skorzystać ze swobody przedsiębiorczości tworząc oddział lub ustanawiając stałą obecność na terytorium innego państwa członkowskiego, powiadomił o tym właściwy organ państwa członkowskiego pochodzenia oraz przekazał temu właściwemu organowi następujące informacje:
 - a) nazwa, adres oraz, w stosownych przypadkach, numer rejestracyjny pośrednika;
 - b) państwo członkowskie, na którego terytorium pośrednik planuje utworzyć oddział lub ustanowić stałą obecność;
 - c) kategoria pośrednika oraz, w stosownych przypadkach, nazwa każdego zakładu ubezpieczeń lub reasekuracji, który reprezentuje;
 - d) w stosownych przypadkach, informacje na temat odnośnych grup ubezpieczenia;
 - e) adres w przyjmującym państwie członkowskim, pod którym można uzyskać dokumenty;
 - f) nazwiska wszelkich osób odpowiedzialnych za kierowanie oddziałem lub stałą obecnością.

Wszelką stałą obecność pośrednika na terytorium innego państwa członkowskiego równoważną z istnieniem oddziału traktuje się w taki sam sposób jak oddział, chyba że pośrednik zgodnie z prawem nada takiej stałej obecności inną formę prawną.

2. W terminie miesiąca od otrzymania informacji, o których mowa w ust. 1, właściwy organ państwa członkowskiego pochodzenia przekazuje te informacje właściwemu organowi przyjmującego państwa członkowskiego, który niezwłocznie potwierdza ich odbiór, chyba że właściwy organ państwa członkowskiego pochodzenia ma podstawy, aby przy uwzględnieniu planowanej działalności w zakresie dystrybucji kwestionować właściwość struktury organizacyjnej lub sytuacji finansowej pośrednika ubezpieczeniowego, reasekuracyjnego lub pośrednika oferującego ubezpieczenia uzupełniające. Właściwy organ państwa członkowskiego pochodzenia informuje na piśmie pośrednika ubezpieczeniowego, reasekuracyjnego lub pośrednika oferującego ubezpieczenia uzupełniające o otrzymaniu tych informacji przez właściwy organ przyjmującego państwa członkowskiego.

W terminie miesiąca od otrzymania informacji, o których mowa w niniejszym ustępie akapit pierwszy, właściwy organ przyjmującego państwa członkowskiego powiadamia właściwy organ państwa członkowskiego pochodzenia o przepisach mających zastosowanie na terytorium przyjmującego państwa członkowskiego, o których mowa w art. 11 ust. 1, za pomocą środków, o których mowa w art. 11 ust. 3 i 4. Właściwy organ państwa członkowskiego pochodzenia przekazuje te informacje pośrednikowi oraz informuje go, że może on rozpocząć działalność w przyjmującym państwie członkowskim pod warunkiem przestrzegania tych przepisów.

W przypadku gdy pośrednik ubezpieczeniowy, reasekuracyjny lub pośrednik oferujący ubezpieczenia uzupełniające nie otrzyma powiadomienia w terminie określonym w akapicie drugim, może utworzyć oddział i rozpocząć działalność.

3. W przypadku gdy właściwy organ państwa członkowskiego pochodzenia odmówi przekazania informacji, o których mowa w ust. 1, właściwemu organowi przyjmującego państwa członkowskiego, w terminie miesiąca od otrzymania wszystkich informacji, o których mowa w ust. 1, podaje pośrednikowi ubezpieczeniowemu, reasekuracyjnemu lub pośrednikowi oferującemu ubezpieczenia uzupełniające powody odmowy.

Od odmowy, o której mowa w akapicie pierwszym, lub jakiegokolwiek zaniechania właściwego organu państwa członkowskiego pochodzenia w kwestii przekazania informacji, o których mowa w ust. 1, przysługuje prawo odwołania się do sądów w państwie członkowskim pochodzenia.

4. W przypadku gdy jakiegokolwiek informacje przekazane zgodnie z ust. 1 ulegną zmianie, pośrednik ubezpieczeniowy, reasekuracyjny lub pośrednik oferujący ubezpieczenia uzupełniające powiadamia właściwy organ państwa członkowskiego pochodzenia o tej zmianie na przynajmniej miesiąc przed wprowadzeniem jej w życie. Właściwy organ państwa członkowskiego pochodzenia informuje o tej zmianie właściwy organ przyjmującego państwa członkowskiego w jak najkrótszym terminie, nie później niż w ciągu miesiąca od daty otrzymania tych informacji przez właściwy organ państwa członkowskiego pochodzenia.

Artykuł 7

Podział kompetencji między państwo członkowskie pochodzenia i przyjmujące państwo członkowskie

1. Jeżeli główne miejsce prowadzenia działalności pośrednika ubezpieczeniowego, reasekuracyjnego lub pośrednika oferującego ubezpieczenia uzupełniające znajduje się w państwie członkowskim innym niż państwo członkowskie pochodzenia, właściwy organ tego innego państwa członkowskiego może uzgodnić z właściwym organem państwa członkowskiego pochodzenia, że w odniesieniu do przepisów rozdziałów IV, V, VI i VII będzie działał tak, jakby był właściwym organem państwa członkowskiego pochodzenia. W przypadku takiego uzgodnienia właściwy organ państwa członkowskiego pochodzenia niezwłocznie powiadamia pośrednika ubezpieczeniowego, reasekuracyjnego lub pośrednika oferującego ubezpieczenia uzupełniające oraz EIOPA.
2. Właściwy organ przyjmującego państwa członkowskiego ponosi odpowiedzialność za zapewnienie zgodności usług świadczonych przez zakład na jego terytorium z obowiązkami określonymi w rozdziałach V i VI oraz ze środkami podjętymi na ich podstawie.

Właściwemu organowi przyjmującego państwa członkowskiego przysługuje prawo badania kwestii związanych z organizacją zakładu oraz żądania wprowadzenia zmian, które są konieczne, aby umożliwić właściwemu organowi egzekwowanie obowiązków określonych w rozdziałach V i VI oraz środków podjętych na ich podstawie, w odniesieniu do usług świadczonych lub działalności prowadzonej przez zakład na terytorium przyjmującego państwa członkowskiego.

Artykuł 8

Naruszenie obowiązków w ramach korzystania ze swobody przedsiębiorczości

1. W przypadku gdy właściwy organ przyjmującego państwa członkowskiego stwierdzi, że pośrednik ubezpieczeniowy, reasekuracyjny lub pośrednik oferujący ubezpieczenia uzupełniające narusza przepisy ustawowe lub wykonawcze przyjęte w tym państwie członkowskim na podstawie przepisów rozdziałów V i VI, może podjąć odpowiednie środki.
2. Jeżeli właściwy organ przyjmującego państwa członkowskiego ma powód, aby uznać, że pośrednik ubezpieczeniowy, reasekuracyjny lub pośrednik oferujący ubezpieczenia uzupełniające prowadzący działalność na jego terytorium za pośrednictwem zakładu narusza którykolwiek z obowiązków określonych w niniejszej dyrektywie, oraz w przypadku gdy ten właściwy organ nie ponosi odpowiedzialności zgodnie z art. 7 ust. 2, przekazuje te ustalenia właściwemu organowi państwa członkowskiego pochodzenia. Po przeprowadzeniu oceny otrzymanych informacji, właściwy organ państwa członkowskiego pochodzenia, w stosownym przypadku i w możliwie najwcześniejszym terminie, podejmuje odpowiednie środki, aby zaradzić tej sytuacji. Informuje on o takich podjętych środkach właściwy organ przyjmującego państwa członkowskiego.

3. Jeżeli mimo środków podjętych przez państwo członkowskie pochodzenia lub z powodu nieadekwatności tych środków lub ich niepodjęcia pośrednik ubezpieczeniowy, reasekuracyjny lub pośrednik oferujący ubezpieczenia uzupełniające w dalszym ciągu działa w sposób wyraźnie szkodliwy dla interesów konsumentów przyjmującego państwa członkowskiego na dużą skalę lub właściwemu funkcjonowaniu rynków ubezpieczeń i reasekuracji, właściwy organ przyjmującego państwa członkowskiego może, po poinformowaniu właściwego organu państwa członkowskiego pochodzenia, podjąć odpowiednie środki w celu zapobieżenia dalszym nieprawidłowościom, w tym również, w zakresie, w jakim jest to absolutnie niezbędne, środki uniemożliwiające temu pośrednikowi kontynuowanie działalności na terytorium przyjmującego państwa członkowskiego.

Ponadto właściwy organ państwa członkowskiego pochodzenia lub przyjmującego państwa członkowskiego może przekazać sprawę EIOPA oraz zwrócić się o pomoc zgodnie z art. 19 rozporządzenia (UE) nr 1094/2010. W takim przypadku EIOPA może podjąć działania zgodnie z uprawnieniami powierzonymi mu zgodnie z tym artykułem.

4. Ust. 2 i 3 nie mają wpływu na uprawnienia przyjmującego państwa członkowskiego do podejmowania odpowiednich, niedyskryminujących środków w celu zapobiegania nieprawidłowościom popełnianym na jego terytorium lub karania ich, jeżeli natychmiastowe działanie jest absolutnie niezbędne do ochrony praw konsumentów w przyjmującym państwie członkowskim oraz w przypadku gdy równoważne środki państwa członkowskiego pochodzenia są nieadekwatne lub nie zostały podjęte. W takich sytuacjach przyjmujące państwo członkowskie ma możliwość uniemożliwienia pośrednikowi ubezpieczeniowemu, reasekuracyjnemu lub pośrednikowi oferującemu ubezpieczenia uzupełniające prowadzenia dalszej działalności na terytorium tego państwa członkowskiego.

5. O wszelkich środkach podjętych przez właściwe organy przyjmującego państwa członkowskiego na mocy niniejszego artykułu bez zbędnej zwłoki powiadamia się pośrednika ubezpieczeniowego, reasekuracyjnego lub pośrednika oferującego ubezpieczenia uzupełniające, których to dotyczy, w należycie uzasadnionym dokumencie; o środkach tych bez zbędnej zwłoki powiadamia się również właściwy organ państwa członkowskiego pochodzenia, EIOPA i Komisję.

Artykuł 9

Uprawnienia dotyczące przepisów krajowych przyjętych w interesie dobra ogólnego

1. Niniejsza dyrektywa nie ma wpływu na uprawnienia przyjmujących państw członkowskich do podejmowania odpowiednich i niedyskryminujących środków mających na celu karanie za nieprawidłowości popełniane na ich terytoriach, sprzeczne z przepisami, o których mowa w art. 11 ust. 1, w zakresie, w jakim jest to absolutnie niezbędne. W takich sytuacjach przyjmujące państwa członkowskie mają możliwość uniemożliwienia danemu pośrednikowi ubezpieczeniowemu, reasekuracyjnemu lub pośrednikowi oferującemu ubezpieczenia uzupełniające prowadzenia dalszej działalności na terytorium tego państwa członkowskiego.

2. Ponadto niniejsza dyrektywa nie wpływa na uprawnienia właściwego organu przyjmującego państwa członkowskiego do podejmowania odpowiednich środków w celu uniemożliwienia dystrybutorowi ubezpieczeń z siedzibą w innym państwie członkowskim prowadzenia działalności na terytorium przyjmującego państwa członkowskiego w ramach swobody świadczenia usług lub, w stosownych przypadkach, swobody przedsiębiorczości, jeżeli dana działalność jest w całości lub w głównej mierze ukierunkowana na terytorium przyjmującego państwa członkowskiego wyłącznie w celu uniknięcia konieczności przestrzegania przepisów, które miałyby zastosowanie, gdyby ten dystrybutor ubezpieczeń miał miejsce zamieszkania lub siedzibę statutową w tym przyjmującym państwie członkowskim, a ponadto jeżeli działalność tego pośrednika poważnie zagraża właściwemu funkcjonowaniu rynków ubezpieczeń i reasekuracji w przyjmującym państwie członkowskim w odniesieniu do ochrony konsumentów. W takim przypadku właściwy organ przyjmującego państwa członkowskiego, po poinformowaniu właściwego organu państwa członkowskiego pochodzenia, może podjąć w stosunku do tego dystrybutora ubezpieczeń wszelkie odpowiednie środki niezbędne do ochrony konsumentów w przyjmującym państwie członkowskim. Zaangażowane właściwe organy mogą skierować sprawę do EIOPA i zwrócić się o pomoc zgodnie z art. 19 rozporządzenia (UE) nr 1094/2010; w takim przypadku EIOPA może działać zgodnie z zakresem uprawnień przyznanych mu w tym artykule w razie braku porozumienia między właściwymi organami przyjmującego państwa członkowskiego i państwa członkowskiego pochodzenia.

Rozdział IV

Wymogi organizacyjne

Artykuł 10

Wymogi zawodowe i organizacyjne

1. Państwa członkowskie pochodzenia zapewniają, aby dystrybutorzy ubezpieczeń i reasekuracji oraz pracownicy zakładów ubezpieczeń i reasekuracji prowadzący działalność w zakresie dystrybucji ubezpieczeń lub reasekuracji posiadali odpowiednią wiedzę i umiejętności umożliwiające im odpowiednią realizację ich zadań i wykonywanie ich obowiązków.
2. Państwa członkowskie pochodzenia zapewniają, aby pośrednicy ubezpieczeniowi i reasekuracyjni oraz pracownicy zakładów ubezpieczeń i reasekuracji, a także pracownicy pośredników ubezpieczeniowych i reasekuracyjnych spełniali wymogi w zakresie ustawicznego szkolenia i doskonalenia zawodowego w celu utrzymania odpowiedniego poziomu świadczonych usług, odpowiednio do pełnionej przez nich roli oraz rynku, na którym prowadzą działalność.

W tym celu państwa członkowskie pochodzenia wprowadzają i publikują mechanizmy pozwalające na skuteczną kontrolę i ocenę wiedzy i kompetencji pośredników ubezpieczeniowych i reasekuracyjnych oraz pracowników zakładów ubezpieczeń i reasekuracji, a także pracowników pośredników ubezpieczeniowych i reasekuracyjnych w trakcie co najmniej 15 godzin szkolenia lub doskonalenia zawodowego rocznie, z uwzględnieniem charakteru sprzedawanych produktów, rodzaju dystrybutora, pełnionej przez niego roli, oraz działalności prowadzonej u dystrybutora ubezpieczeń lub reasekuracji.

Państwa członkowskie pochodzenia mogą wymagać, aby pomyślne wypełnienie wymogu szkolenia i doskonalenia zostało potwierdzone uzyskaniem świadectwa.

Państwa członkowskie dostosowują wymagane warunki w odniesieniu do wiedzy i umiejętności do danej działalności dystrybutorów ubezpieczeń lub reasekuracji oraz produktów będących przedmiotem dystrybucji, w szczególności w przypadku pośredników oferujących ubezpieczenia uzupełniające. Państwa członkowskie mogą wymagać, aby w przypadkach, o których mowa w art. 3 ust. 1 akapit trzeci, oraz w odniesieniu do pracowników zakładów ubezpieczeń lub reasekuracji, którzy prowadzą działalność w zakresie dystrybucji ubezpieczeń lub reasekuracji, zakład ubezpieczeń lub reasekuracji lub pośrednik powinien sprawdzić, czy wiedza i umiejętności pośredników są zgodne z obowiązkami określonymi w ust. 1, a w razie konieczności zapewnić takim pośrednikom możliwości szkolenia lub doskonalenia zawodowego odpowiadającego wymogom dotyczącym produktów sprzedawanych przez pośredników.

Państwa członkowskie nie muszą stosować wymogów, o których mowa w ust. 1 i w akapicie pierwszym niniejszego ustępu, do wszystkich osób fizycznych pracujących w zakładzie ubezpieczeń lub reasekuracji lub u pośrednika ubezpieczeniowego lub reasekuracyjnego, prowadzącego działalność w zakresie dystrybucji ubezpieczeń lub reasekuracji, ale państwa członkowskie zapewniają, aby odpowiednie osoby wchodzące w skład struktur zarządzania tymi zakładami, odpowiedzialne za dystrybucję w odniesieniu do produktów ubezpieczeniowych i reasekuracyjnych, oraz wszystkie inne osoby bezpośrednio zaangażowane w dystrybucję ubezpieczeń lub reasekuracji wykazywały wiedzę i umiejętności niezbędne do wykonywania swoich obowiązków.

Pośrednicy ubezpieczeniowi i reasekuracyjni muszą wykazać, że spełniają odpowiednie wymogi w zakresie wiedzy fachowej i kompetencji zawodowych, określone w załączniku I.

3. Osoby fizyczne pracujące w zakładzie ubezpieczeń lub reasekuracji lub u pośredników ubezpieczeniowych lub reasekuracyjnych, które prowadzą dystrybucję ubezpieczeń lub reasekuracji, muszą posiadać dobrą reputację. Warunkiem minimalnym jest brak wpisu w rejestrze karnym lub jakimkolwiek innym krajowym odpowiedniku w związku z poważnymi przestępstwami przeciwko mieniu lub innymi przestępstwami związanymi z działalnością finansową, a także brak uprzedniego ogłoszenia wobec nich upadłości, chyba że przywrócono upadłym prawa zgodnie z prawem krajowym.

Państwa członkowskie mogą, zgodnie z art. 3 ust. 1 akapit trzeci, umożliwić dystrybutorowi ubezpieczeń lub reasekuracji sprawdzanie dobrej reputacji jego pracowników oraz w stosownych przypadkach jego pośredników ubezpieczeniowych lub reasekuracyjnych.

Państwa członkowskie nie muszą stosować wymogu, o którym mowa w akapicie pierwszym niniejszego ustępu, do wszystkich osób fizycznych pracujących w zakładzie ubezpieczeń lub reasekuracji lub u pośrednika ubezpieczeniowego lub reasekuracyjnego, pod warunkiem że te osoby fizyczne nie są bezpośrednio zaangażowane w dystrybucję ubezpieczeń lub reasekuracji. Państwa członkowskie zapewniają, aby osoby wchodzące w skład struktury zarządzania odpowiedzialne za dystrybucję ubezpieczeń lub reasekuracji oraz pracownicy bezpośrednio zaangażowani w dystrybucję ubezpieczeń lub reasekuracji spełniały ten wymóg.

W odniesieniu do pośredników oferujących ubezpieczenia uzupełniające państwa członkowskie zapewniają, aby osoby odpowiedzialne za dystrybucję ubezpieczeń uzupełniających spełniały wymóg, o którym mowa w akapicie pierwszym.

4. Pośrednicy ubezpieczeniowi i reasekuracyjni muszą posiadać ubezpieczenie od odpowiedzialności cywilnej z tytułu wykonywania zawodu, obejmujące całe terytorium Unii, lub inną porównywalną gwarancję odpowiedzialności wynikającą z zaniedbania zawodowego, opiewającą przynajmniej na 1 250 000 EUR w stosunku do każdego roszczenia oraz 1 850 000 EUR rocznie w stosunku do wszystkich roszczeń łącznie, o ile takie ubezpieczenie lub porównywalna gwarancja nie zostały już przewidziane przez zakład ubezpieczeń, zakład reasekuracji lub inny zakład, w którego imieniu działa pośrednik ubezpieczeniowy lub reasekuracyjny lub w którego imieniu pośrednik ubezpieczeniowy lub reasekuracyjny jest upoważniony do działania, lub o ile taki zakład nie przyjął pełnej odpowiedzialności za działania pośrednika.
5. Państwa członkowskie wymagają, aby pośrednicy oferujący ubezpieczenia uzupełniające posiadali ubezpieczenie od odpowiedzialności cywilnej z tytułu wykonywania zawodu lub porównywalną gwarancję odpowiedzialności na poziomie ustalonym przez państwa członkowskie z uwzględnieniem charakteru sprzedawanych produktów i prowadzonej działalności.
6. Państwa członkowskie podejmują wszelkie niezbędne środki w celu ochrony klientów przed niezdolnością pośrednika ubezpieczeniowego, reasekuracyjnego lub pośrednika oferującego ubezpieczenia uzupełniające do przekazania składki do zakładu ubezpieczeń lub do przekazania kwoty roszczenia lub zwrotu składki ubezpieczonemu.

Środki te przyjmują jedną lub kilka poniższych form:

- a) przepisów przewidzianych prawem lub umową, według których sumy pieniędzy wpłacone przez klienta pośrednikowi traktuje się jako wpłacone zakładowi, natomiast sumy pieniędzy wypłaconych przez zakład pośrednikowi nie traktuje się jako wypłaconych klientowi do czasu, kiedy klient faktycznie je otrzyma;

- b) wymogu posiadania przez pośrednika trwałej zdolności finansowej w wysokości 4 % sumy rocznych pobranych składek, przy czym kwota ta nie może być mniejsza od 18 750 EUR;
 - c) wymogu przekazywania sum pieniędzy klienta za pomocą ściśle wyznaczonych do tego celu rachunków klienta i niewykorzystywania tych rachunków do celu dokonywania zwrotów na rzecz innych wierzycieli w przypadku upadłości;
 - d) wymogu ustanowienia funduszu gwarancyjnego.
7. EIOPA regularnie dokonuje przeglądu kwot, o których mowa w ust. 4 i 6, w celu uwzględnienia zmian w europejskim wskaźniku cen konsumpcyjnych, publikowanym przez Eurostat. Pierwszy przegląd nastąpi do dnia 31 grudnia 2017 r., a następnie kolejne przeglądy przeprowadza się co pięć lat.

EIOPA opracowuje projekty technicznych standardów regulacyjnych dostosowujących kwotę bazową w euro, o której mowa w ust. 4 i 6, o procentową zmianę wskaźnika, o którym mowa w akapicie pierwszym niniejszego ustępu, w okresie między dniem 1 stycznia 2013 r. a dniem 31 grudnia 2017 r. lub między datą ostatniego przeglądu a datą kolejnego przeglądu, z zaokrągleniem w górę do wielokrotności 10 EUR.

EIOPA przedkłada te projekty technicznych standardów regulacyjnych Komisji do dnia 30 czerwca 2018 r., a następnie kolejne projekty regulacyjnych standardów technicznych – co pięć lat.

Komisja jest uprawniona do przyjęcia technicznych standardów regulacyjnych, o których mowa w akapitach drugim i trzecim niniejszego ustępu, zgodnie z art. 10–14 rozporządzenia (UE) nr 1094/2010.

8. W celu zapewnienia zgodności z wymogami określonymi w ust. 1, 2 i 3, zakłady ubezpieczeń i reasekuracji zatwierdzają i wprowadzają w życie politykę wewnętrzną i odpowiednie procedury wewnętrzne oraz regularnie dokonują ich przeglądu.

Zakłady ubezpieczeń i reasekuracji wyznaczają osobę, której funkcją jest zapewnienie prawidłowego wprowadzania w życie przyjętej polityki i procedur.

Zakłady ubezpieczeń i reasekuracji ustanawiają, utrzymują i regularnie aktualizują rejestr wszystkich odpowiednich dokumentów dotyczących stosowania ust. 1, 2 i 3. Zakłady ubezpieczeń i reasekuracji udostępniają na żądanie nazwisko osoby pełniącej tę funkcję właściwemu organowi państwa członkowskiego pochodzenia.

Artykuł 11

Publikacja zasad dobra ogólnego

1. Państwa członkowskie zapewniają odpowiednią publikację przez swoje właściwe organy stosownych krajowych przepisów służących ochronie dobra ogólnego, które mają zastosowanie do prowadzenia działalności w zakresie dystrybucji ubezpieczeń i reasekuracji na ich terytorium, w tym informacji, czy i w jaki sposób państwa członkowskie zdecydowały o stosowaniu bardziej restrykcyjnych przepisów zawartych w art. 29 ust. 3.

2. Państwo członkowskie, które zgłasza zamiar stosowania dodatkowych przepisów regulujących dystrybucję ubezpieczeń oraz stosuje te przepisy, w uzupełnieniu przepisów określonych w niniejszej dyrektywie, zapewnia, aby obciążenia administracyjne wynikające z tych przepisów były proporcjonalne do celu, jakim jest ochrona konsumentów. To państwo członkowskie monitoruje w sposób ciągły te przepisy w celu zapewnienia, aby pozostawały one zgodne z niniejszym ustępem.
3. EIOPA zamieszcza na swojej stronie internetowej odsyłacze do stron internetowych właściwych organów, na których publikowane są informacje na temat zasad dobra ogólnego. Informacje te są regularnie aktualizowane przez krajowe właściwe organy i udostępniane przez EIOPA na stronach internetowych tego urzędu, przy czym wszystkie krajowe przepisy dotyczące dobra ogólnego przyporządkowane są do poszczególnych odpowiednich obszarów prawa.
4. Państwa członkowskie ustanawiają jeden punkt kontaktowy odpowiedzialny za przekazywanie informacji na temat zasad dobra ogólnego obowiązujących w danym państwie członkowskim. Tym punktem kontaktowym mogłyby być odpowiedni właściwy organ.
5. Przed dniem ...*, w kontekście właściwego funkcjonowania niniejszej dyrektywy i rynku wewnętrznego, EIOPA analizuje w sprawozdaniu zasady dobra ogólnego publikowane przez państwa członkowskie, o których mowa w niniejszym artykule, oraz informuje o nich Komisję.

* Dz.U.: proszę wstawić datę: trzy lata po wejściu w życie niniejszej dyrektywy.

Artykuł 12
Właściwe organy

1. Państwa członkowskie wyznaczają właściwe organy upoważnione do zapewnienia wprowadzenia w życie niniejszej dyrektywy. Informuje o tym Komisję, wskazując ewentualny podział obowiązków.
2. Organy, o których mowa w ust. 1 niniejszego artykułu, muszą być organami publicznymi albo instytucjami uznanymi przez prawo krajowe lub władze publiczne, wyraźnie upoważnionymi do tego celu przez prawo krajowe. Nie mogą być one zakładami ubezpieczeń lub reasekuracji ani stowarzyszeniami, których bezpośrednimi lub pośrednimi członkami są zakłady ubezpieczeń lub reasekuracji lub pośrednicy ubezpieczeniowi lub reasekuracyjni, bez uszczerbku dla możliwości współpracy między właściwymi organami i innymi instytucjami w przypadkach wyraźnie przewidzianych w art. 3 ust. 1.
3. Właściwe organy muszą posiadać wszelkie kompetencje niezbędne do wykonywania swoich obowiązków wynikających z niniejszej dyrektywy. Jeżeli na terytorium państwa członkowskiego istnieje więcej niż jeden właściwy organ, państwo członkowskie zapewnia, aby te organy ściśle ze sobą współpracowały w sposób umożliwiający skuteczne wykonywanie właściwych dla nich obowiązków.

Artykuł 13

Współpraca i wymiana informacji między właściwymi organami państw członkowskich

1. Właściwe organy różnych państw członkowskich współpracują ze sobą i wymieniają między sobą wszelkie stosowne informacje na temat dystrybutorów ubezpieczeń i reasekuracji w celu zapewnienia prawidłowego stosowania niniejszej dyrektywy.
2. W szczególności podczas procesu rejestracji oraz w bieżącej działalności właściwe organy wymieniają między sobą stosowne informacje dotyczące dobrej reputacji oraz wiedzy fachowej i kompetencji zawodowych dystrybutorów ubezpieczeń i reasekuracji.
3. Właściwe organy wymieniają również informacje dotyczące dystrybutorów ubezpieczeń i reasekuracji, na których nałożono sankcję lub inny środek, o których mowa w rozdziale VII, a informacje te mogą prowadzić do usunięcia takich dystrybutorów z rejestru.
4. Wszystkie osoby zobowiązane do otrzymywania lub rozpowszechniania informacji w związku z niniejszą dyrektywą, wiążą tajemnicą zawodową w sposób określony w art. 64 dyrektywy 2009/138/WE.

Artykuł 14

Skargi

Państwa członkowskie zapewniają, aby ustanowiono procedury umożliwiające klientom i innym zainteresowanym stronom, w szczególności organizacjom konsumenckim, składanie skarg dotyczących dystrybutorów ubezpieczeń i reasekuracji. We wszystkich przypadkach skarżący muszą otrzymać odpowiedź.

Artykuł 15

Odszkodowania pozasądowe

1. Państwa członkowskie zapewniają ustanowienie – zgodnie z odpowiednimi aktami ustawodawczymi Unii oraz prawem krajowym – odpowiednich i skutecznych, bezstronnych i niezależnych pozasądowych procedur reklamacyjnych i odszkodowawczych w celu rozstrzygnięcia sporów między klientami a dystrybutorami ubezpieczeń, dotyczących praw i obowiązków wynikających z niniejszej dyrektywy, z wykorzystaniem – w stosownych przypadkach – istniejących instytucji. Państwa członkowskie zapewniają, aby procedury te miały zastosowanie do dystrybutorów ubezpieczeń, wobec których wszczęto postępowanie, oraz aby zostali skutecznie objęci właściwością odpowiednich organów.
2. Państwa członkowskie zapewniają, aby organy, o których mowa w ust. 1, współpracowały w celu rozstrzygnięcia transgranicznych sporów związanych z prawami i obowiązkami wynikającymi z niniejszej dyrektywy.

Artykuł 16

Ograniczenie w zakresie korzystania z usług pośredników

Państwa członkowskie zapewniają, aby korzystając z usług pośredników ubezpieczeniowych, reasekuracyjnych lub pośredników oferujących ubezpieczenia uzupełniające, zakłady ubezpieczeń i reasekuracji oraz pośrednicy ubezpieczeniowi i reasekuracyjni korzystali z usług dystrybucji ubezpieczeń i reasekuracji świadczonych wyłącznie przez zarejestrowanych pośredników ubezpieczeniowych i reasekuracyjnych lub pośredników oferujących ubezpieczenia uzupełniające, w tym również tych, o których mowa w art. 1 ust. 3.

Rozdział V

Wymogi informacyjne i zasady prowadzenia działalności

Artykuł 17

Zasady ogólne

1. Państwa członkowskie zapewniają, aby dystrybutorzy ubezpieczeń, świadcząc dystrybucję ubezpieczeń, zawsze postępowali uczciwie, rzetelnie i profesjonalnie, zgodnie z najlepiej pojętym interesem swoich klientów.

2. Bez uszczerbku dla dyrektywy 2005/29/WE Parlamentu Europejskiego i Rady¹, państwa członkowskie zapewniają, aby wszystkie informacje związane z przedmiotem niniejszej dyrektywy, w tym materiały marketingowe kierowane przez dystrybutora ubezpieczeń do klientów lub potencjalnych klientów, były rzetelne, jasne i niewprowadzające w błąd. Materiały marketingowe muszą być zawsze wyraźnie oznaczone jako takie.
3. Państwa członkowskie zapewniają, aby dystrybutorzy ubezpieczeń nie byli wynagradzani ani nie wynagradzali swoich pracowników i nie oceniali ich wyników w sposób sprzeczny z obowiązkiem działania zgodnie z jak najlepiej pojętym interesem swoich klientów. W szczególności dystrybutor ubezpieczeń nie może dokonywać jakichkolwiek ustaleń dotyczących wynagrodzeń, celów sprzedaży lub innych kwestii, które mogłyby stanowić zachętę dla niego lub jego pracowników do rekomendowania klientowi konkretnego produktu ubezpieczeniowego, w sytuacji gdy dystrybutor ubezpieczeń mógłby zaoferować inny produkt ubezpieczeniowy, który lepiej odpowiadałby potrzebom klienta.

Artykuł 18

Ogólne informacje przekazywane przez pośrednika ubezpieczeniowego lub zakład ubezpieczeń

Państwa członkowskie zapewniają, aby:

- a) odpowiednio wcześniej przed zawarciem umowy ubezpieczenia pośrednik ubezpieczeniowy ujawniał klientom następujące informacje:
 - (i) swoją tożsamość i adres oraz fakt bycia pośrednikiem ubezpieczeniowym;

¹ Dyrektywa 2005/29/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 11 maja 2005 r. dotycząca nieuczciwych praktyk handlowych stosowanych przez przedsiębiorstwa wobec konsumentów na rynku wewnętrznym oraz zmieniająca dyrektywę Rady 84/450/EWG, dyrektywy 97/7/WE, 98/27/WE i 2002/65/WE Parlamentu Europejskiego i Rady oraz rozporządzenie (WE) nr 2006/2004 Parlamentu Europejskiego i Rady („Dyrektywa o nieuczciwych praktykach handlowych”) (Dz.U. L 149 z 11.6.2005, s. 22).

- (ii) czy świadczy on doradztwo związane ze sprzedawanymi produktami ubezpieczeniowymi;
 - (iii) procedury, o których mowa w art. 14, umożliwiające klientom i innym zainteresowanym podmiotom składanie skarg dotyczących pośredników ubezpieczeniowych, oraz pozasądowe procedury reklamacyjne i odszkodowawcze, o których mowa w art. 15;
 - (iv) rejestr, do którego jest wpisany, i środki umożliwiające sprawdzenie, czy dokonano jego rejestracji; oraz
 - (v) czy pośrednik reprezentuje klienta, czy też działa na rzecz i w imieniu zakładu ubezpieczeń;
- b) odpowiednio wcześniej przed zawarciem umowy ubezpieczenia zakład ubezpieczeniowy ujawniał klientom następujące informacje:
- (i) swoje dane identyfikacyjne i adres oraz fakt bycia zakładem ubezpieczeń;
 - (ii) czy świadczy on doradztwo związane ze sprzedawanymi produktami ubezpieczeniowymi;
 - (iii) procedury, o których mowa w art. 14, umożliwiające klientom i innym zainteresowanym podmiotom składanie skarg dotyczących zakładów ubezpieczeń, oraz pozasądowe procedury reklamacyjne i odszkodowawcze, o których mowa w art. 15.

Artykuł 19

Konflikty interesów i przejrzystość

1. Państwa członkowskie zapewniają, aby odpowiednio wcześniej przed zawarciem umowy ubezpieczenia pośrednik ubezpieczeniowy przekazywał klientowi co najmniej następujące informacje:
 - a) czy posiada, bezpośrednio lub pośrednio, udziały reprezentujące 10 % lub więcej praw głosu lub kapitału w danym zakładzie ubezpieczeń;
 - b) czy dany zakład ubezpieczeń lub jednostka dominująca danego zakładu ubezpieczeń posiada, bezpośrednio lub pośrednio, udziały reprezentujące 10 % lub więcej praw głosu lub kapitału pośrednika ubezpieczeniowego;
 - c) w odniesieniu do proponowanej umowy lub umowy, której dotyczy porada, czy:
 - (i) świadczy usługi doradcze na podstawie rzetelnej i zindywidualizowanej analizy;
 - (ii) podlega zobowiązaniu umownemu do prowadzenia działalności w zakresie dystrybucji ubezpieczeń wyłącznie z jednym zakładem ubezpieczeń lub z większą liczbą zakładów ubezpieczeń, w którym to przypadku powinien podać nazwy tych zakładów ubezpieczeń; lub

- (iii) nie podlega zobowiązaniu umownemu do prowadzenia działalności w zakresie dystrybucji ubezpieczeń wyłącznie z jednym zakładem ubezpieczeń lub większą liczbą zakładów ubezpieczeń i nie świadczy doradztwa na podstawie rzetelnej i zindywidualizowanej analizy, w którym to przypadku powinien podać mu nazwy zakładów ubezpieczeń, z którymi może prowadzić i prowadzi działalność;
- d) informacje na temat charakteru wynagrodzenia otrzymanego w związku z umową ubezpieczenia;
- e) czy w związku z umową ubezpieczenia za swoją pracę otrzymuje:
 - (i) honorarium, to znaczy wynagrodzenie płacone bezpośrednio przez klienta;
 - (ii) prowizję dowolnego rodzaju, to znaczy wynagrodzenie uwzględnione w kwocie składki ubezpieczenia;
 - (iii) jakiegokolwiek inny rodzaj wynagrodzenia, w tym korzyść ekonomiczną jakiegokolwiek rodzaju oferowaną lub przekazywaną w związku z umową ubezpieczenia;
 - (iv) wynagrodzenie stanowiące połączenie którychkolwiek rodzajów wynagrodzenia określonych w ppkt (i), (ii) oraz (iii).

2. W przypadku gdy honorarium jest płacone bezpośrednio przez klienta, pośrednik ubezpieczeniowy informuje klienta o wysokości honorarium, a w przypadku gdy jest to niemożliwe – metodę wyliczenia honorarium.

3. Jeżeli po zawarciu umowy ubezpieczenia klient dokonuje z jej tytułu jakichkolwiek płatności innych niż bieżące składki i planowe płatności, pośrednik ubezpieczeniowy ujawnia również informacje zgodnie z niniejszym artykułem w odniesieniu do każdej takiej płatności.
4. Państwa członkowskie zapewniają, aby odpowiednio wcześniej przed zawarciem umowy ubezpieczenia zakład ubezpieczeniowy informował swojego klienta o charakterze wynagrodzeń otrzymywanych przez jego pracowników w związku z tą umową ubezpieczenia.
5. Jeżeli po zawarciu umowy ubezpieczenia klient dokonuje z jej tytułu jakichkolwiek płatności innych niż bieżące składki i planowe płatności, zakład ubezpieczeń ujawnia również informacje zgodnie z niniejszym artykułem w odniesieniu do każdej takiej płatności.

Artykuł 20

Doradztwo oraz standardy regulujące transakcje sprzedaży, w ramach których doradztwo nie jest świadczone

1. Przed zawarciem umowy ubezpieczenia dystrybutor ubezpieczeń określa na podstawie informacji otrzymanych od klienta wymagania i potrzeby tego klienta oraz podaje klientowi w zrozumiałej formie obiektywne informacje na temat produktu ubezpieczeniowego, aby umożliwić temu klientowi podjęcie świadomej decyzji.

Każda proponowana umowa musi być zgodna z wymaganiami i potrzebami klienta w zakresie ubezpieczenia.

W przypadku świadczenia doradztwa przed zawarciem każdej konkretnej umowy dystrybutor ubezpieczeń udziela klientowi zindywidualizowanej rekomendacji, wyjaśniając, dlaczego dany produkt najlepiej spełnia wymagania i potrzeby klienta.

2. Informacje, o których mowa w ust. 1, dostosowuje się do stopnia złożoności proponowanego produktu ubezpieczeniowego oraz rodzaju klienta.
3. W przypadku gdy pośrednik ubezpieczeniowy informuje klienta, że prowadzi działalność doradcą na podstawie rzetelnej i zindywidualizowanej analizy, świadczy tą działalność doradcą na podstawie wystarczającej liczby umów ubezpieczeń dostępnych na rynku, umożliwiając mu sformułowanie – zgodnie z kryteriami zawodowymi – zindywidualizowanej rekomendacji dotyczącej umowy ubezpieczenia, która w najwłaściwszy sposób spełniałaby potrzeby klienta.
4. Bez uszczerbku dla art. 183 i 184 dyrektywy 2009/138/WE, przed zawarciem umowy, bez względu na to, czy udzielono porady, oraz niezależnie od tego, czy produkt ubezpieczeniowy jest częścią pakietu zgodnie z art. 24 niniejszej dyrektywy, dystrybutor ubezpieczeń przekazuje klientowi w zrozumiałej formie stosowne informacje na temat produktu ubezpieczeniowego, aby umożliwić klientowi podjęcie świadomej decyzji, uwzględniając złożoność produktu ubezpieczeniowego i rodzaj klienta.
5. W odniesieniu do dystrybucji ubezpieczeń innych niż ubezpieczenia na życie wymienionych w załączniku I do dyrektywy 2009/138/WE, informacje, o których mowa w ust. 4 niniejszego artykułu, są przekazywane w postaci ustandaryzowanego dokumentu zawierającego informacje o produkcie ubezpieczeniowym w formie papierowej lub na innym trwałym nośniku.

6. Dokument zawierający informacje o produkcie ubezpieczeniowym, o których mowa w ust. 5, jest sporządzany przez twórcę produktu ubezpieczeniowego innego niż ubezpieczenie na życie.
7. Dokument zawierający informacje o produkcie ubezpieczeniowym:
 - a) musi być krótkim i odrębnym dokumentem;
 - b) musi mieć przejrzysty układ i strukturę ułatwiające jego czytanie, a wielkość użytej czcionki sprawiać, że jest czytelny;
 - c) jeżeli w oryginale został sporządzony w kolorze – musi być nie mniej zrozumiały w przypadku wydrukowania lub skopiowania go w wersji czarno-białej;
 - d) musi być napisany w językach urzędowych lub w jednym z języków urzędowych używanych w tej części państwa członkowskiego, w której produkt ubezpieczeniowy jest oferowany, lub w innym języku, jeżeli zostanie to uzgodnione między klientem i dystrybutorem;
 - e) musi być dokładny i nie może wprowadzać w błąd;
 - f) musi zawierać na górze pierwszej strony tytuł „Dokument zawierający informacje o produkcie ubezpieczeniowym”;
 - g) musi zawierać stwierdzenie, że pełne informacje podawane przed zawarciem umowy i informacje umowne dotyczące produktu podane są w innych dokumentach.

Państwa członkowskie mogą postanowić, że dokument zawierający informacje o produkcie ubezpieczeniowym powinien być przekazany razem z informacjami wymaganymi na podstawie innych odpowiednich aktów ustawodawczych Unii lub prawa krajowego, pod warunkiem że spełnione są wszystkie wymogi przewidziane w akapicie pierwszym.

8. Dokument zawierający informacje o produkcie ubezpieczeniowym musi zawierać następujące informacje:

- a) informacje o rodzaju ubezpieczenia;
- b) krótki opis ochrony ubezpieczeniowej, obejmujący główne rodzaje ubezpieczanego ryzyka, sumę ubezpieczenia i w stosownych przypadkach zakres geograficzny oraz krótki opis ryzyka nieobjętego ubezpieczeniem;
- c) tryb opłacania składek i okresy płatności;
- d) główne wyłączenia, w przypadku których nie można dochodzić roszczeń;
- e) obowiązki na początku umowy;
- f) obowiązki w czasie trwania umowy;
- g) obowiązki w przypadku przedstawienia roszczenia;
- h) czas trwania umowy, łącznie z datą rozpoczęcia i zakończenia umowy;
- i) tryb rozwiązywania umowy.

9. EIOPA, po konsultacji z organami krajowymi i po przeprowadzeniu badań konsumenckich, opracowuje projekty wykonawczych standardów technicznych dotyczących ustandaryzowanego formatu prezentacji dokumentu zawierającego informacje o produkcie ubezpieczeniowym, określające szczegóły prezentacji informacji, o których mowa w ust. 8.

EIOPA przedstawi Komisji te projekty wykonawczych standardów technicznych do dnia ... *

Komisja jest uprawniona do przyjęcia wykonawczych standardów technicznych, o których mowa w akapicie pierwszym niniejszego ustępu, zgodnie z art. 15 rozporządzenia (UE) nr 1094/2010.

Artykuł 21

Informacje przekazywane przez pośredników oferujących ubezpieczenia uzupełniające

Państwa członkowskie zapewniają, aby pośrednicy oferujący ubezpieczenia uzupełniające spełniali wymogi art. 18 lit. a) ppkt (i), (iii) oraz (iv) oraz art. 19 ust. 1 lit. d).

Artykuł 22

Zwolnienia z wymogów informacyjnych i klauzula elastyczności

1. Informacje, o których mowa w art. 18, 19 i 20 nie muszą być przekazane, jeżeli dystrybutor ubezpieczeń prowadzi działalność w zakresie dystrybucji związaną z ubezpieczaniem dużego ryzyka.

* Dz.U.: proszę wstawić datę: 12 miesięcy po wejściu w życie niniejszej dyrektywy.

Państwa członkowskie mogą postanowić, że informacje, o których mowa w art. 29 i 30 niniejszej dyrektywy, nie muszą być przekazane klientom profesjonalnym zdefiniowanym w art. 4 ust. 1 pkt 10 dyrektywy 2014/65/UE.

2. Państwa członkowskie mogą utrzymać lub przyjąć bardziej restrykcyjne przepisy dotyczące wymogów informacyjnych, o których mowa w niniejszym rozdziale, pod warunkiem że przepisy te są zgodne z prawem Unii. Państwa członkowskie przekazują takie przepisy krajowe EIOPA i Komisji.

Państwa członkowskie podejmują również niezbędne kroki, aby zapewnić odpowiednią publikację przez swoje właściwe organy informacji o tym, czy i w jaki sposób państwo członkowskie zdecydowało stosować bardziej restrykcyjne przepisy zgodnie z niniejszym ustępem.

W szczególności państwa członkowskie mogą wprowadzić obowiązek świadczenia doradztwa, o którym mowa w art. 20 ust. 1 akapit trzeci, w przypadku sprzedaży każdego produktu ubezpieczeniowego lub niektórych rodzajów produktów ubezpieczeniowych. W takim przypadku dystrybutorzy ubezpieczeń, w tym dystrybutorzy działający w ramach swobody świadczenia usług lub swobody przedsiębiorczości, muszą przestrzegać takich bardziej restrykcyjnych przepisów krajowych przy zawieraniu umów ubezpieczenia z klientami mającymi miejsce zwykłego pobytu lub siedzibę w tym państwie członkowskim.

3. Państwa członkowskie mogą ograniczyć lub zakazać przyjmowania lub pobierania honorariów, prowizji lub innych korzyści pieniężnych lub niepieniężnych wypłacanych lub przekazywanych dystrybutorom ubezpieczeń przez jakąkolwiek stronę trzecią lub osobę występującą w imieniu strony trzeciej, w związku z dystrybucją produktów ubezpieczeniowych.

4. W celu ustanowienia wysokiego poziomu przejrzystości wszystkimi właściwymi środkami EIOPA zapewnia przekazywanie otrzymywanych przez niego informacji o przepisach krajowych również klientom oraz dystrybutorom ubezpieczeń i reasekuracji.
5. Państwa członkowskie zapewniają, aby w przypadku gdy dystrybutor ubezpieczeń jest odpowiedzialny za obowiązkowe pracownicze programy emerytalne, a pracownik zostaje uczestnikiem takiego programu bez podjęcia indywidualnej decyzji o przystąpieniu, informacje, o których mowa w niniejszym rozdziale, zostały przekazane pracownikowi niezwłocznie po ich przystąpieniu do danego programu.

Artykuł 23

Warunki dotyczące informacji

1. Wszystkie informacje, jakie mają zostać przekazane zgodnie z art. 18, 19, 20 i 29, przekazuje się klientom:
 - a) w formie papierowej;
 - b) w jasny i dokładny sposób, zrozumiały dla klienta;
 - c) w języku urzędowym państwa członkowskiego, w którym umiejscowione jest ryzyko, lub państwa członkowskiego zobowiązania lub w jakimkolwiek innym języku uzgodnionym przez strony; oraz
 - d) nieodpłatnie.

2. Na zasadzie odstępstwa od ust. 1 lit. a) niniejszego artykułu informacje, o których mowa w art. 18, 19, 20 i 29, mogą być przekazywane klientowi na jednym z następujących nośników:
 - a) trwałym nośniku informacji innym niż papier, w przypadku spełnienia warunków określonych w ust. 4 niniejszego artykułu; lub
 - b) stronie internetowej, w przypadku spełnienia warunków określonych w ust. 5 niniejszego artykułu.
3. Jednakże w przypadku przekazania informacji, o których mowa w art. 18, 19, 20 i 29, z wykorzystaniem trwałego nośnika informacji innego niż papier lub za pośrednictwem strony internetowej, na żądanie klienta przekazuje mu się nieodpłatnie kopię papierową.
4. Informacje, o których mowa w art. 18, 19, 20 i 29, mogą być przekazywane z wykorzystaniem trwałego nośnika informacji innego niż papier, jeżeli spełnione są następujące warunki:
 - a) wykorzystanie trwałego nośnika jest właściwe w związku z transakcją przeprowadzaną między dystrybutorem ubezpieczeń a klientem; oraz
 - b) klientowi zapewniono wybór między informacjami w formie papierowej a informacjami na trwałym nośniku i klient wybrał informacje na trwałym nośniku.

5. Informacje, o których mowa w art. 18, 19, 20 i 29, mogą być przekazywane za pośrednictwem strony internetowej, jeżeli są skierowane osobiście do klienta lub jeżeli spełnione są następujące warunki:
- a) przekazanie tych informacji za pośrednictwem strony internetowej jest właściwe w związku z transakcją przeprowadzaną między dystrybutorem ubezpieczeń a klientem;
 - b) klient wyraził zgodę na przekazanie mu tych informacji za pośrednictwem strony internetowej;
 - c) klient został powiadomiony drogą elektroniczną o adresie strony internetowej oraz miejscu na tej stronie, gdzie można znaleźć te informacje;
 - d) zapewniono dostępność tych informacji na stronie internetowej tak długo, jak długo klient może w normalnych okolicznościach mieć potrzebę się z nimi zapoznać.
6. Na użytek ust. 4 i 5 przekazywanie informacji na trwałym nośniku informacji innym niż papier lub za pośrednictwem strony internetowej uznaje się za właściwe w związku z transakcją prowadzoną między dystrybutorem ubezpieczeń a klientem, jeśli istnieją dowody na to, że klient ma regularny dostęp do internetu. Za taki dowód uznaje się podanie przez klienta adresu poczty elektronicznej na potrzeby tej transakcji.

7. W przypadku sprzedaży telefonicznej informacje udzielone klientowi przez dystrybutora ubezpieczeń przed zawarciem umowy, w tym dokument zawierający informacje o produkcie ubezpieczeniowym, muszą być przekazane zgodnie z przepisami Unii mającymi zastosowanie do sprzedaży konsumentom usług finansowych na odległość. Ponadto, nawet jeżeli klient zdecydował się na otrzymywanie uprzednich informacji na trwałym nośniku innym niż papier, zgodnie z ust. 4, informacje przekazywane są klientowi przez dystrybutora ubezpieczeń zgodnie z ust. 1 lub 2 niezwłocznie po zawarciu umowy ubezpieczenia.

Artykuł 24

Sprzedaż krzyżowa

1. W przypadku gdy produkt ubezpieczeniowy oferowany jest wraz z produktem uzupełniającym lub usługą uzupełniającą, które nie są ubezpieczeniem, jako część pakietu lub tej samej umowy, dystrybutor ubezpieczeń informuje klienta, czy istnieje możliwość odrębnego zakupu poszczególnych składników, a jeśli tak, przekazuje odpowiedni opis poszczególnych elementów umowy lub pakietu, a także osobne zestawienie kosztów i opłat dla każdego składnika.

2. W okolicznościach, o których mowa w ust. 1, gdy ryzyko lub zakres ubezpieczenia wynikające z takiej umowy lub pakietu oferowanego klientowi różnią się od ryzyka lub zakresu związanych z poszczególnymi składnikami oddzielnie, dystrybutor ubezpieczeń przekazuje odpowiedni opis poszczególnych składników umowy lub pakietu i wskazuje, w jaki sposób ich wzajemne związki wpływają na ryzyko lub zakres ubezpieczenia.
3. W przypadku gdy produkt ubezpieczeniowy jest uzupełnieniem towaru lub usługi, które nie są ubezpieczeniem, jako część pakietu lub element tej samej umowy, dystrybutor ubezpieczeń oferuje klientowi możliwość odrębnego zakupu tego towaru lub tej usługi. Niniejszy ustęp nie ma zastosowania w przypadku, gdy produkt ubezpieczeniowy jest uzupełnieniem usługi inwestycyjnej lub działalności inwestycyjnej, zgodnie z definicją w art. 4 ust. 1 pkt 2 dyrektywy 2014/65/UE, umowy o kredyt zdefiniowanej w art. 4 pkt 3 dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/17/UE¹ lub rachunku płatniczego zdefiniowanego w art. 2 pkt 3 dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/92/UE².
4. EIOPA może opracować wytyczne dotyczące oceniania i nadzorowania praktyk sprzedaży krzyżowej, wskazując sytuacje, w których praktyki sprzedaży krzyżowej stanowią naruszenie obowiązków określonych w art. 17.
5. Niniejszy artykuł nie uniemożliwia dystrybucji produktów ubezpieczeniowych zapewniających ochronę przed różnymi rodzajami ryzyka (polis ubezpieczeniowych od wielu rodzajów ryzyka).

¹ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/17/UE z dnia 4 lutego 2014 r. w sprawie konsumenckich umów o kredyt związanych z nieruchomościami mieszkalnymi i zmieniająca dyrektywy 2008/48/WE i 2013/36/UE oraz rozporządzenie (UE) nr 1093/2010 (Dz.U. L 60 z 28.2.2014, s. 34).

² Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/92/UE z dnia 23 lipca 2014 r. w sprawie porównywalności opłat związanych z rachunkami płatniczymi, przenoszenia rachunku płatniczego oraz dostępu do podstawowego rachunku płatniczego (Dz.U. L 257 z 28.8.2014, s. 214).

6. W przypadkach, o których mowa w ust. 1 i 3, państwa członkowskie zapewniają, aby dystrybutor ubezpieczeń określał wymagania i potrzeby klienta w odniesieniu do produktów ubezpieczeniowych, które stanowią część pakietu ogólnego lub tej samej umowy.
7. Państwa członkowskie mogą utrzymać lub przyjąć dodatkowe, bardziej restrykcyjne środki lub interweniować w poszczególnych przypadkach, zakazując sprzedaży ubezpieczeń wraz z usługą uzupełniającą lub produktem uzupełniającym, które nie są ubezpieczeniem, jako części pakietu lub tej samej umowy, jeżeli mogą wykazać, że takie praktyki są szkodliwe dla konsumentów.

Artykuł 25

Wymogi w zakresie nadzoru nad produktem i zarządzania nim

1. Zakłady ubezpieczeń, a także pośrednicy, którzy tworzą jakikolwiek produkt ubezpieczeniowy przeznaczony do sprzedaży klientom, utrzymują w mocy i stosują proces zatwierdzania każdego produktu ubezpieczeniowego lub istotnych dostosowań istniejącego produktu ubezpieczeniowego, zanim zostanie on wprowadzony do obrotu lub do dystrybucji wśród klientów, a także dokonują przeglądu tego procesu.

Proces zatwierdzania produktu musi być proporcjonalny i odpowiedni do charakteru tego produktu ubezpieczeniowego.

W procesie zatwierdzania produktu wskazuje się określony rynek docelowy w odniesieniu do każdego produktu oraz zapewnia się ocenę wszelkich stosownych rodzajów ryzyka dla takiego określonego rynku docelowego oraz adekwatność zamierzonej strategii dystrybucji do określonego rynku docelowego, a także podejmuje się uzasadnione działania, aby zapewnić dystrybucję tego produktu ubezpieczeniowego na określonym rynku docelowym.

Zakład ubezpieczeń musi rozumieć i poddawać regularnemu przeglądowi produkty ubezpieczeniowe, które oferuje lub wprowadza do obrotu, przy uwzględnieniu wszelkich zdarzeń, które mogą istotnie wpływać na potencjalne ryzyko dla określonego rynku docelowego, aby ocenić przynajmniej, czy dany produkt nadal odpowiada potrzebom określonego rynku docelowego oraz czy zamierzona strategia dystrybucji jest nadal odpowiednia.

Zakłady ubezpieczeń, a także pośrednicy, którzy tworzą produkty ubezpieczeniowe, udostępniają dystrybutorom wszystkie odpowiednie informacje o danym produkcie ubezpieczeniowym i o procesie zatwierdzania produktu, w tym informacje na temat określonego rynku docelowego danego produktu ubezpieczeniowego.

W przypadku gdy dystrybutor ubezpieczeń udziela porady na temat produktów ubezpieczeniowych lub proponuje produkty ubezpieczeniowe, których nie tworzy, musi on dysponować odpowiednimi rozwiązaniami w celu uzyskania informacji, o których mowa w akapicie piątym, oraz rozumieć cechy i określony rynek docelowy każdego produktu ubezpieczeniowego.

2. Komisja jest uprawniona do przyjęcia aktów delegowanych zgodnie z art. 38 w celu dalszego sprecyzowania zasad określonych w niniejszym artykule, z uwzględnieniem w proporcjonalny sposób prowadzonej działalności, charakteru sprzedawanych produktów ubezpieczeniowych oraz rodzaju dystrybutora.
3. Polityka, procesy i rozwiązania, o których mowa w niniejszym artykule, pozostają bez uszczerbku dla jakichkolwiek innych wymogów na mocy niniejszej dyrektywy, w tym dotyczących ujawniania informacji, odpowiedniości lub stosowności, wykrywania konfliktów interesów i zarządzania nimi oraz zachęt.
4. Niniejszego artykułu nie stosuje się do produktów ubezpieczeniowych, w których skład wchodzi ubezpieczenie dużego ryzyka.

Rozdział VI

Dodatkowe wymogi dotyczące ubezpieczeniowych produktów inwestycyjnych

Artykuł 26

Zakres stosowania dodatkowych wymogów

W niniejszym rozdziale ustanawia się wymogi dodatkowe w stosunku do wymogów mających zastosowanie do działalności w zakresie dystrybucji ubezpieczeń zgodnie z art. 17, 18, 19 i 20, w przypadku gdy działalność w zakresie dystrybucji ubezpieczeń prowadzona jest w związku ze sprzedażą ubezpieczeniowych produktów inwestycyjnych przez któregokolwiek z poniższych:

- a) pośrednika ubezpieczeniowego;
- b) zakład ubezpieczeń.

Artykuł 27

Zapobieganie konfliktom interesów

Bez uszczerbku dla art. 17, pośrednik ubezpieczeniowy lub zakład ubezpieczeń prowadzący dystrybucję ubezpieczeniowych produktów inwestycyjnych utrzymują w mocy i stosują skuteczne rozwiązania organizacyjne i administracyjne, służące podejmowaniu wszelkich uzasadnionych działań mających zapobiegać konfliktom interesów zidentyfikowanych zgodnie z art. 28, tak aby nie miały one negatywnego wpływu na interesy klientów. Rozwiązania te muszą być proporcjonalne do prowadzonej działalności, sprzedawanych produktów ubezpieczeniowych oraz rodzaju dystrybutora.

Artykuł 28

Konflikty interesów

1. Państwa członkowskie zapewniają, aby pośrednicy ubezpieczeniowi i zakłady ubezpieczeń podejmowali wszelkie stosowne kroki w celu identyfikowania konfliktów interesów między nimi, w tym między członkami ich kierownictwa i pracownikami, lub jakkolwiek osobą mającą bezpośrednie lub pośrednie powiązania z nimi z racji sprawowanej kontroli, a ich klientami, lub też między jednym klientem a drugim, które powstają w trakcie prowadzenia jakiegokolwiek działalności w zakresie dystrybucji ubezpieczeń.

2. Jeżeli rozwiązania organizacyjne lub administracyjne wprowadzone przez pośrednika ubezpieczeniowego lub zakład ubezpieczeń zgodnie z art. 27 w celu zarządzania konfliktami interesów nie są wystarczające, aby z należyłą pewnością zapewnić uniknięcie ryzyka naruszenia interesów klienta, pośrednik ubezpieczeniowy lub zakład ubezpieczeń wyraźnie ujawnia klientowi ogólny charakter lub źródła konfliktu interesów odpowiednio wcześniej przed zawarciem umowy ubezpieczenia.
3. Na zasadzie odstępstwa od art. 23 ust. 1 ujawniane informacje, o których mowa w ust. 2 niniejszego artykułu:
 - a) muszą być przedstawione są na trwałym nośniku; oraz
 - b) muszą obejmować wystarczająco szczegółowe dane, z uwzględnieniem rodzaju klienta, umożliwiające mu podjęcie świadomej decyzji co do działalności z zakresu dystrybucji ubezpieczeń, w odniesieniu do której zaistniał konflikt interesów.
4. Komisja jest uprawniona do przyjęcia aktów delegowanych zgodnie z art. 38 w celu:
 - a) określenia działań, których podjęcia można zasadnie oczekiwać od pośredników ubezpieczeniowych i zakładów ubezpieczeń w celu identyfikowania konfliktów interesów, zapobiegania im, zarządzania nimi i ich ujawniania w trakcie prowadzenia działalności w zakresie dystrybucji ubezpieczeń;

- b) ustanowienia odpowiednich kryteriów służących określeniu rodzajów konfliktów interesów, których istnienie może przynieść szkodę interesom klientów lub potencjalnych klientów pośrednika ubezpieczeniowego lub zakładu ubezpieczeń.

Artykuł 29

Informacje przekazywane klientom

1. Bez uszczerbku dla art. 18 oraz art. 19 ust. 1 i 2, odpowiednio wcześniej przed zawarciem umowy klientom lub potencjalnym klientom przekazuje się odpowiednie informacje dotyczące dystrybucji ubezpieczeniowych produktów inwestycyjnych oraz wszystkich kosztów i powiązanych opłat. Informacje te obejmują co najmniej:
 - a) w przypadku świadczenia usługi doradztwa – informację, czy pośrednik ubezpieczeniowy lub zakład ubezpieczeń udostępniać będzie klientowi okresową ocenę odpowiedniości rekomendowanych mu ubezpieczeniowych produktów inwestycyjnych, o której mowa w art. 30;
 - b) w odniesieniu do informacji o ubezpieczeniowych produktach inwestycyjnych i proponowanych strategiach inwestycyjnych – odpowiednie wskazówki oraz ostrzeżenia dotyczące ryzyka związanego z ubezpieczeniowymi produktami inwestycyjnymi oraz poszczególnych proponowanych strategii inwestycyjnych;

- c) w odniesieniu do informacji o wszelkich kosztach i powiązanych opłatach, które mają zostać ujawnione – informacje dotyczące dystrybucji ubezpieczeniowego produktu inwestycyjnego, w tym w stosownym przypadku kosztu doradztwa, kosztu ubezpieczeniowego produktu inwestycyjnego rekomendowanego lub sprzedawanego klientowi oraz sposobu zapłaty przez klienta, co obejmuje również wszelkie płatności stron trzecich.

Informacje o wszystkich kosztach i opłatach, w tym o kosztach i opłatach związanych z dystrybucją ubezpieczeniowego produktu inwestycyjnego, które nie wynikają z zaistnienia podstawowego ryzyka rynkowego, zestawia się zbiorczo, aby umożliwić klientowi zrozumienie całkowitego kosztu, a także skumulowanego wpływu na zwrot inwestycji, a na żądanie klienta przedstawia się szczegółowe zestawienie kosztów i opłat. W stosownych przypadkach w okresie trwania inwestycji takie informacje przekazuje się klientowi regularnie, przynajmniej co roku.

Informacje, o których mowa w niniejszym ustępie, przekazuje się w zrozumiałej formie w taki sposób, aby klienci lub potencjalni klienci byli w stanie zrozumieć charakter oferowanego ubezpieczeniowego produktu inwestycyjnego oraz związane z nim ryzyko i w konsekwencji byli w stanie podejmować świadome decyzje inwestycyjne. Państwa członkowskie mogą zezwolić, aby informacje te były przekazywane w ustandaryzowanym formacie.

2. Bez uszczerbku dla art. 19 ust. 1 lit. d) i e), art. 19 ust. 3 oraz art. 22 ust. 3, państwa członkowskie zapewniają, aby uznawano, że pośrednicy ubezpieczeniowi lub zakłady ubezpieczeń wypełniają obowiązki przewidziane w art. 17 ust. 1, art. 27 lub art. 28 w przypadku gdy wypłacają lub przyjmują honorarium lub prowizję, lub przekazują lub otrzymują jakiegokolwiek korzyści niepieniężne w związku z dystrybucją ubezpieczeniowego produktu inwestycyjnego lub świadczeniem usługi uzupełniającej jakimkolwiek podmiotowi lub od jakiegokolwiek podmiotu z wyjątkiem klienta lub osoby występującej w jego imieniu, wyłącznie w przypadku gdy opłata lub korzyść:
- a) nie wywiera szkodliwego wpływu na jakość odnośnej usługi świadczonej na rzecz klienta; oraz
 - b) nie narusza spoczywającego na pośredniku ubezpieczeniowym lub zakładzie ubezpieczeń obowiązku uczciwego, rzetelnego i profesjonalnego działania zgodnie z najlepiej pojętym interesem jego klientów.
3. Państwa członkowskie mogą nałożyć na dystrybutorów bardziej restrykcyjne wymagania dotyczące zagadnień objętych niniejszym artykułem. W szczególności państwa członkowskie mogą dodatkowo zakazać oferowania lub przyjmowania honorariów, prowizji lub korzyści niepieniężnych od stron trzecich w związku ze świadczeniem usług doradztwa ubezpieczeniowego, lub w większym stopniu je ograniczyć.
- Bardziej restrykcyjne wymagania mogą obejmować zwrot klientowi wszelkich takich honorariów, prowizji lub korzyści niepieniężnych lub odliczenie ich od opłat uiszczanych przez klienta.

Państwa członkowskie mogą wprowadzić obowiązek świadczenia doradztwa, o którym mowa w art. 30, w przypadku sprzedaży każdego ubezpieczeniowego produktu inwestycyjnego lub niektórych rodzajów takich produktów.

Państwa członkowskie mogą wymagać, aby w przypadku gdy pośrednik ubezpieczeniowy informuje klienta, że doradztwo jest świadczone w sposób niezależny, pośrednik dokonywał oceny wystarczająco dużej liczby produktów ubezpieczeniowych dostępnych na rynku oraz wystarczająco zróżnicowanych pod względem rodzaju i dostawców produktów w celu zapewnienia, aby cele klienta zostały należycie osiągnięte, oraz aby produkty nie ograniczały się do produktów ubezpieczeniowych wyemitowanych lub dostarczonych przez podmioty mające bliskie powiązania z danym pośrednikiem.

Wszyscy pośrednicy ubezpieczeniowi i zakłady ubezpieczeń, w tym działający w ramach swobody świadczenia usług lub swobody przedsiębiorczości, muszą przestrzegać bardziej restrykcyjnych wymogów państwa członkowskiego, o których mowa w niniejszym ustępie, przy zawieraniu umów ubezpieczenia z klientami mającymi miejsce zwykłego pobytu lub siedzibę w tym państwie członkowskim.

4. Bez uszczerbku dla ust. 3 niniejszego artykułu Komisja jest uprawniona do przyjęcia aktów delegowanych zgodnie z art. 38 w celu określenia:
 - a) kryteriów oceny, czy zachęty wypłacone lub otrzymane przez pośrednika ubezpieczeniowego lub zakład ubezpieczeń wywierają szkodliwy wpływ na jakość odnośnej usługi świadczonej na rzecz klienta;

- b) kryteriów oceny wywiązywania się przez pośredników ubezpieczeniowych i zakłady ubezpieczeń wypłacających lub otrzymujących zachęty z obowiązku uczciwego, rzetelnego i profesjonalnego działania zgodnie z najlepiej pojętym interesem klienta.
5. Akty delegowane, o których mowa w ust. 4, uwzględniają:
- a) charakter usług oferowanych klientowi lub potencjalnemu klientowi lub świadczonych na ich rzecz, z uwzględnieniem rodzaju, przedmiotu, wielkości i częstotliwości transakcji;
 - b) charakter oferowanych lub rozpatrywanych produktów, w tym różne rodzaje ubezpieczeniowych produktów inwestycyjnych.

Artykuł 30

Ocena odpowiedniości i stosowności oraz sprawozdawczość wobec klientów

1. Bez uszczerbku dla art. 20 ust. 1, świadcząc usługę doradztwa w zakresie ubezpieczeniowego produktu inwestycyjnego, pośrednik ubezpieczeniowy lub zakład ubezpieczeń uzyskują również niezbędne informacje dotyczące wiedzy i doświadczenia klienta lub potencjalnego klienta w dziedzinie inwestycji istotnej dla danego rodzaju produktu lub usługi, sytuacji finansowej tej osoby, w tym zdolności ponoszenia strat tej osoby, oraz jej celów inwestycyjnych, w tym tolerancji ryzyka tej osoby, tak aby pośrednik ubezpieczeniowy lub zakład ubezpieczeń mogli zarekomendować klientowi lub potencjalnemu klientowi ubezpieczeniowe produkty inwestycyjne odpowiednie dla niego i, w szczególności, odpowiadające jego tolerancji ryzyka i zdolności ponoszenia strat.

Państwa członkowskie zapewniają, aby w przypadku gdy pośrednik ubezpieczeniowy lub zakład ubezpieczeń świadczący usługi doradztwa inwestycyjnego rekomendują pakiet usług lub produktów zgodnie z art. 24, cały pakiet był odpowiedni dla klienta.

2. Bez uszczerbku dla art. 20 ust. 1 państwa członkowskie zapewniają, aby pośrednicy ubezpieczeniowi lub zakłady ubezpieczeń, prowadząc działalność w zakresie dystrybucji inną niż ta, o której mowa w ust. 1 niniejszego artykułu, przy transakcjach sprzedaży, w ramach których nie udzielono porady, zwracali się do klienta lub potencjalnego klienta o przekazanie informacji na temat posiadanej przez tę osobę wiedzy i doświadczenia w dziedzinie inwestycji istotnej dla danego rodzaju produktu lub usługi, które są oferowane klientowi lub których klient się domaga, aby umożliwić pośrednikowi ubezpieczeniowemu lub zakładowi ubezpieczeń ocenę tego, czy dana usługa ubezpieczeniowa lub dany produkt ubezpieczeniowy są stosowne dla klienta. W przypadku gdy przewiduje się pakiet usług lub produktów zgodnie z art. 24, w ocenie rozważa się, czy cały pakiet jest stosowny.

W przypadku gdy pośrednik ubezpieczeniowy lub zakład ubezpieczeń uzna, w oparciu o informacje otrzymane na podstawie przepisów akapitu pierwszego, że produkt nie jest stosowny dla klienta lub potencjalnego klienta, pośrednik ubezpieczeniowy lub zakład ubezpieczeń ostrzega o tym fakcie klienta lub potencjalnego klienta. Ostrzeżenie to może być przekazywane w ustandaryzowanym formacie.

W przypadku gdy klient lub potencjalny klient nie przekaze informacji, o których mowa w akapicie pierwszym, lub przekaze niewystarczające informacje na temat swojej wiedzy lub doświadczenia, pośrednik ubezpieczeniowy lub zakład ubezpieczeń ostrzega klienta lub potencjalnego klienta, że nie jest w stanie stwierdzić, czy dany produkt jest dla niego stosowny. Ostrzeżenie to może być przekazywane w ustandaryzowanym formacie.

3. Bez uszczerbku dla art. 20 ust. 1, w przypadku gdy nie jest świadczona usługa doradztwa w zakresie ubezpieczeniowych produktów inwestycyjnych, państwa członkowskie mogą odstąpić od obowiązków, o których mowa w ust. 2 niniejszego artykułu, zezwalając pośrednikom ubezpieczeniowym i zakładom ubezpieczeń na prowadzenie działalności w zakresie dystrybucji ubezpieczeń na swoim terytorium bez konieczności uzyskiwania informacji lub dokonywania ustaleń określonych w ust. 2, jeżeli spełnione są wszystkie następujące warunki:
 - a) dana działalność dotyczy jednego z następujących ubezpieczeniowych produktów inwestycyjnych:
 - (i) umowy, których ryzyko inwestycyjne odnosi się tylko do instrumentów finansowych uznanych za niezłożone zgodnie z dyrektywą 2014/65/UE i które nie mają struktury utrudniającej klientowi zrozumienie odnośnego ryzyka; lub
 - (ii) inne niezłożone ubezpieczeniowe produkty inwestycyjne do celów niniejszego ustępu;
 - b) działalność w zakresie dystrybucji ubezpieczeń jest prowadzona z inicjatywy klienta lub potencjalnego klienta;

- c) klient lub potencjalny klient został wyraźnie poinformowany, że prowadząc tę działalność w zakresie dystrybucji ubezpieczeń, pośrednik ubezpieczeniowy lub zakład ubezpieczeń nie jest zobowiązany do oceny stosowności dostarczanego lub oferowanego ubezpieczeniowego produktu inwestycyjnego lub świadczonej lub oferowanej działalności w zakresie dystrybucji ubezpieczeń, a klient lub potencjalny klient nie korzysta z odpowiedniej ochrony na mocy stosownych przepisów dotyczących prowadzenia działalności. Takie ostrzeżenie można przekazywać w ustandaryzowanym formacie;
- d) pośrednik ubezpieczeniowy lub zakład ubezpieczeń spełnia obowiązki spoczywające na nim na mocy art. 27 i 28.

Przy zawieraniu umów ubezpieczenia z klientami mającymi miejsce zwykłego pobytu lub siedzibę w państwie członkowskim, które nie korzysta z odstępstwa, o którym mowa w niniejszym ustępie, wszyscy pośrednicy ubezpieczeniowi i zakłady ubezpieczeń, w tym działający w ramach swobody świadczenia usług lub swobody przedsiębiorczości, muszą przestrzegać mających zastosowanie przepisów tego państwa członkowskiego.

4. Pośrednik ubezpieczeniowy lub zakład ubezpieczeń zakłada ewidencję zawierającą dokument lub dokumenty uzgodnione między pośrednikiem ubezpieczeniowym lub zakładem ubezpieczeń a klientem, w których określono prawa i obowiązki stron, oraz inne warunki, na jakich pośrednik ubezpieczeniowy lub zakład ubezpieczeń będzie świadczyć usługi na rzecz klienta. Prawa i obowiązki stron umowy mogą zostać określone przez odwołanie do innych dokumentów lub tekstów prawnych.

5. Pośrednik ubezpieczeniowy lub zakład ubezpieczeń dostarcza klientowi odpowiednie sprawozdania dotyczące świadczonej usługi na trwałym nośniku. Sprawozdania te obejmują okresowe informacje kierowane do klientów, z uwzględnieniem rodzaju i złożoności danych ubezpieczeniowych produktów inwestycyjnych oraz charakteru usługi świadczonej na rzecz klienta, oraz zawierają, w stosownych przypadkach, zestawienie kosztów związanych z transakcjami i usługami realizowanymi w imieniu klienta.

Świadcząc usługę doradztwa w zakresie ubezpieczeniowego produktu inwestycyjnego, pośrednik ubezpieczeniowy lub zakład ubezpieczeń przed zawarciem umowy dostarcza klientowi na trwałym nośniku oświadczenie dotyczące odpowiedniości, w którym przedstawia udzieloną poradę i wskazuje, jak ta porada odpowiada preferencjom, celom i innym cechom klienta. Zastosowane mają warunki określone w art. 23 ust. 1–4.

W przypadku zawarcia umowy za pomocą środków porozumiewania się na odległość, które uniemożliwiają uprzednie dostarczenie oświadczenia o odpowiedniości, pośrednik ubezpieczeniowy lub zakład ubezpieczeń może przedłożyć pisemne oświadczenie o odpowiedniości na trwałym nośniku niezwłocznie po związaniu klienta jakkolwiek umową, pod warunkiem spełnienia obu następujących warunków:

- a) klient zgodził się na otrzymanie oświadczenia o odpowiedniości bez zbędnej zwłoki po zawarciu umowy; oraz
- b) pośrednik ubezpieczeniowy lub zakład ubezpieczeń umożliwił klientowi późniejsze zawarcie umowy, aby mógł on otrzymać oświadczenie o odpowiedniości przed takim zawarciem umowy.

W przypadku gdy pośrednik ubezpieczeniowy lub zakład ubezpieczeń poinformował klienta, że będzie prowadził okresowe oceny odpowiedniości, w sprawozdaniu okresowym ujmuje się zaktualizowaną informację o tym, jak dany ubezpieczeniowy produkt inwestycyjny odpowiada preferencjom, celom i innym cechom klienta.

6. Komisja jest uprawniona do przyjęcia aktów delegowanych zgodnie z art. 38 w celu dalszego sprecyzowania w jaki sposób pośrednicy ubezpieczeniowi i zakłady ubezpieczeń mają przestrzegać zasad określonych w niniejszym artykule przy świadczeniu działalności w zakresie dystrybucji ubezpieczeń na rzecz swoich klientów, obejmujących informacje, które należy uzyskać w przypadku dokonywania oceny odpowiedniości i stosowności ubezpieczeniowych produktów inwestycyjnych dla ich klientów, kryteria oceny niezłożonych ubezpieczeniowych produktów inwestycyjnych na potrzeby ust. 3 lit. a) ppkt (ii) niniejszego artykułu, treść i format rejestrów oraz umów o świadczenie usług klientom i przeznaczonych dla klientów okresowych sprawozdań dotyczących świadczonych usług. Te akty delegowane uwzględniają:
- a) charakter usług oferowanych klientowi lub potencjalnemu klientowi lub świadczonych na ich rzecz, z uwzględnieniem rodzaju, przedmiotu, wielkości i częstotliwości transakcji;
 - b) charakter oferowanych lub rozpatrywanych produktów, w tym różne rodzaje ubezpieczeniowych produktów inwestycyjnych;
 - c) detaliczny lub profesjonalny charakter klienta lub potencjalnego klienta.

7. Do dnia ...* EIOPA opracuje, a potem okresowo aktualizuje wytyczne dotyczące oceny ubezpieczeniowych produktów inwestycyjnych, które mają strukturę utrudniającą klientowi zrozumienie związanych z nimi ryzyk, o których mowa w ust. 3 lit. a) ppkt (i).
8. EIOPA może opracować, a następnie okresowo aktualizować wytyczne dotyczące oceny ubezpieczeniowych produktów inwestycyjnych sklasyfikowanych jako niezłożone na potrzeby ust. 3 lit. a) ppkt (ii), z uwzględnieniem aktów delegowanych przyjętych na mocy ust. 6.

Rozdział VII

Sankcje i inne środki

Artykuł 31

Sankcje administracyjne i inne środki

1. Bez uszczerbku dla uprawnień nadzorczych właściwych organów oraz prawa państw członkowskich do przewidywania i nakładania sankcji karnych, państwa członkowskie zapewniają, aby ich właściwe organy mogły nakładać sankcje administracyjne i inne środki mające zastosowanie w przypadku wszelkich naruszeń przepisów krajowych wdrażających niniejszą dyrektywę oraz podejmują wszelkie konieczne środki, aby zapewnić ich wykonanie. Państwa członkowskie zapewniają skuteczność, proporcjonalność i odstrasżający charakter swoich sankcji administracyjnych i innych środków.

* Dz.U.: proszę wstawić datę: 18 miesięcy po wejściu w życie niniejszej dyrektywy.

2. Państwa członkowskie mogą zdecydować o niewprowadzaniu przepisów dotyczących sankcji administracyjnych na podstawie niniejszej dyrektywy za naruszenia, które podlegają sankcjom karnym na mocy ich prawa krajowego. W takim przypadku państwa członkowskie powiadamiają Komisję o odpowiednich przepisach swojego prawa karnego.
3. Właściwe organy wykonują swoje uprawnienia nadzorcze, w tym uprawnienia dochodzeniowe i uprawnienia do nakładania sankcji przewidzianych w niniejszym rozdziale, zgodnie z krajowymi ramami prawnymi w jakikolwiek z następujących sposobów:
 - a) bezpośrednio;
 - b) we współpracy z innymi organami;
 - c) poprzez zwracanie się do właściwych organów sądowych.
4. W przypadku gdy dystrybutorzy produktów ubezpieczeniowych lub reasekuracyjnych podlegają określonym obowiązkom, państwa członkowskie zapewniają możliwość stosowania, w przypadku naruszenia któregośkolwiek z tych obowiązków, sankcji administracyjnych oraz innych środków wobec członków ich organów zarządzających lub nadzorczych oraz wszelkich innych osób fizycznych lub prawnych, które w świetle prawa krajowego ponoszą odpowiedzialność za takie naruszenie.
5. Państwa członkowskie zapewniają prawo odwołania się od sankcji administracyjnych oraz innych środków podjętych zgodnie z niniejszym artykułem.

6. Właściwym organom przyznaje się wszelkie uprawnienia dochodzeniowe, które są niezbędne do wykonywania ich funkcji. Wykonując swoje uprawnienia do nakładania sankcji administracyjnych i innych środków, właściwe organy ściśle ze sobą współpracują w celu zapewnienia pożądanego skutecznego tych sankcji i środków oraz koordynują swoje działania w przypadku postępowań obejmujących sprawy transgraniczne, zapewniając jednocześnie spełnienie warunków zgodności z prawem przetwarzania danych zgodnie z dyrektywą 95/46/WE oraz rozporządzeniem (WE) nr 45/2001.

W przypadku gdy państwa członkowskie postanawiają – zgodnie z ust. 2 niniejszego artykułu – ustanowić sankcje karne za naruszenia przepisów, o których mowa w art. 33, zapewniają one wprowadzenie odpowiednich środków, tak aby właściwe organy miały wszystkie niezbędne uprawnienia do:

- a) współpracy z organami sądowymi na ich terytorium w celu otrzymywania szczególnych informacji związanych z dochodzeniami lub postępowaniami karnymi wszczętymi w związku z możliwymi naruszeniami niniejszej dyrektywy; oraz
- b) udzielania takich informacji innym właściwym organom i EIOPA w celu wypełnienia obowiązku ich współpracy ze sobą i z EIOPA do celów niniejszej dyrektywy.

Artykuł 32

Publikacja informacji o nałożonych sankcjach oraz innych środkach

1. Państwa członkowskie zapewniają publikowanie przez właściwe organy bez zbędnej zwłoki informacji o każdej sankcji administracyjnej lub innym środku nałożonym za naruszenie przepisów krajowych wdrażających niniejszą dyrektywę, wobec których nie wniesiono w terminie odwołania, w tym informacji na temat rodzaju i charakteru naruszenia oraz tożsamości osób odpowiedzialnych za naruszenie. Jednakże w przypadku gdy właściwy organ uzna, że opublikowanie tożsamości osób prawnych lub tożsamości lub danych osobowych osób fizycznych byłoby nieproporcjonalne, w oparciu o indywidualną ocenę przeprowadzoną w odniesieniu do proporcjonalności opublikowania takich danych, lub w przypadku gdy taka publikacja zagroziłaby stabilności rynków finansowych lub trwającemu dochodzeniu, właściwy organ może podjąć decyzję o odroczeniu publikacji, zaniechaniu publikacji lub o opublikowaniu informacji o nałożonych sankcjach w sposób zanonimizowany.
2. W przypadku gdy prawo krajowe przewiduje publikację decyzji o nałożeniu sankcji lub innego środka, od których przysługuje odwołanie do odpowiednich organów sądowych lub innych organów, właściwe organy bez zbędnej zwłoki publikują na swojej oficjalnej stronie internetowej takie informacje oraz wszelkie późniejsze informacje na temat wyniku takiego odwołania. Ponadto publikuje się również każdą decyzję uchylającą poprzednią decyzję o nałożeniu sankcji lub innego środka, która została opublikowana.
3. Właściwe organy informują EIOPA o wszystkich sankcjach administracyjnych i innych środkach, które zostały nałożone, ale nie zostały opublikowane zgodnie z ust. 1, w tym o wszelkich odwołaniach z nimi związanych i ich wynikach.

Artykuł 33

Naruszenia, sankcje oraz inne środki

1. Niniejszy artykuł ma zastosowanie przynajmniej do:
 - a) osób, które nie zarejestrowały swojej działalności w zakresie dystrybucji zgodnie z art. 3;
 - b) zakładu ubezpieczeń lub reasekuracji lub pośrednika ubezpieczeniowego lub reasekuracyjnego korzystającego z usług dystrybucji ubezpieczeń lub reasekuracji świadczonych przez osoby, o których mowa w lit. a);
 - c) pośrednika ubezpieczeniowego, reasekuracyjnego lub pośrednika oferującego ubezpieczenia uzupełniające, który uzyskał rejestrację w oparciu o fałszywe oświadczenia lub w jakikolwiek inny niezgodny z prawem sposób z naruszeniem art. 3;
 - d) dystrybutora ubezpieczeń, który nie spełnia warunków art. 10;
 - e) zakładu ubezpieczeń lub pośrednika ubezpieczeniowego, który nie przestrzega wymogów w zakresie prowadzenia działalności określonych w rozdziałach V i VI, w odniesieniu do dystrybucji ubezpieczeniowych produktów inwestycyjnych;
 - f) dystrybutora ubezpieczeń, który nie przestrzega wymogów w zakresie prowadzenia działalności określonych w rozdziale V, w odniesieniu do wszelkich produktów ubezpieczeniowych innych niż te, o których mowa w lit. e).

2. W przypadku jakiegokolwiek naruszenia, o którym mowa w ust. 1 lit. e), państwa członkowskie zapewniają, aby właściwe organy były uprawnione do nakładania zgodnie z prawem krajowym przynajmniej następujących sankcji administracyjnych i innych środków:
- a) publiczne oświadczenie wskazujące odpowiedzialną osobę fizyczną lub prawną oraz charakter naruszenia;
 - b) nakaz zobowiązujący odpowiedzialną osobę fizyczną lub prawną do zaprzestania danego postępowania oraz do powstrzymania się od ponownego podejmowania tego postępowania;
 - c) w przypadku pośrednika ubezpieczeniowego – cofnięcie rejestracji, o której mowa w art. 3;
 - d) tymczasowy zakaz sprawowania funkcji zarządczych u pośredników ubezpieczeniowych lub w zakładach ubezpieczeń nałożony na członka organu zarządzającego pośrednika ubezpieczeniowego lub zakładu ubezpieczeń, którego uznano za odpowiedzialnego;

- e) w przypadku osoby prawnej – następujące administracyjne sankcje finansowe w maksymalnej wysokości:
- (i) co najmniej 5 000 000 EUR lub do 5 % całkowitych rocznych obrotów na podstawie ostatniego dostępnego sprawozdania zatwierdzonego przez organ zarządzający lub, w państwach członkowskich, których walutą nie jest euro, równowartość tej kwoty w walucie krajowej na dzień wejścia w życie niniejszej dyrektywy. W przypadku gdy dana osoba prawna jest jednostką dominującą lub jednostką zależną jednostki dominującej, która ma obowiązek sporządzania skonsolidowanych sprawozdań finansowych zgodnie z dyrektywą Parlamentu Europejskiego i Rady 2013/34/UE¹, za odpowiedni całkowity roczny obrót uznaje się całkowity roczny obrót na podstawie ostatniego dostępnego skonsolidowanego sprawozdania zatwierdzonego przez organ zarządzający najwyższej jednostki dominującej; lub
 - (ii) nieprzekraczającej dwukrotności kwoty korzyści uzyskanych lub strat unikniętych w wyniku naruszenia, w przypadku gdy możliwe jest ich ustalenie;
- f) w przypadku osoby fizycznej – następujące administracyjne sankcje finansowe w maksymalnej wysokości:
- (i) co najmniej 700 000 EUR lub, w państwach członkowskich, których walutą nie jest euro, równowartość tej kwoty w walucie krajowej na dzień wejścia w życie niniejszej dyrektywy; lub

¹ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2013/34/UE z dnia 26 czerwca 2013 r. w sprawie rocznych sprawozdań finansowych, skonsolidowanych sprawozdań finansowych i powiązanych sprawozdań niektórych rodzajów jednostek, zmieniająca dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady 2006/43/WE oraz uchylająca dyrektywy Rady 78/660/EWG i 83/349/EWG (Dz.U. L 182 z 29.6.2013, s. 19).

(ii) nieprzekraczającej dwukrotności kwoty korzyści uzyskanych lub strat unikniętych w wyniku naruszenia, w przypadku gdy możliwe jest ich ustalenie.

3. W przypadkach naruszeń, o których mowa w ust. 1 lit. a)–d) i f), państwa członkowskie zapewniają, aby właściwe organy były uprawnione do nakładania zgodnie z prawem krajowym przynajmniej następujących sankcji administracyjnych i innych środków:
- a) nakaz zobowiązujący odpowiedzialną osobę fizyczną lub prawną do zaprzestania danego postępowania oraz do powstrzymania się od ponownego podejmowania tego postępowania;
 - b) w przypadku pośrednika ubezpieczeniowego, reasekuracyjnego lub pośrednika oferującego ubezpieczenia uzupełniające – cofnięcie rejestracji, o której mowa w art. 3.
4. Państwa członkowskie mogą upoważnić właściwe organy do wprowadzenia dodatkowych sankcji administracyjnych lub innych środków oraz administracyjnych sankcji finansowych wyższych niż te, które przewidziano w niniejszym artykule.

Artykuł 34

Skuteczne stosowanie sankcji oraz innych środków

Państwa członkowskie zapewniają, aby określając rodzaj stosowanych sankcji administracyjnych lub innych środków oraz wysokość administracyjnych sankcji finansowych, właściwe organy uwzględniały wszystkie istotne okoliczności, w tym, w stosownych przypadkach:

- a) wagę naruszenia i czas jego trwania;

- b) stopień odpowiedzialności odpowiedzialnej osoby fizycznej lub prawnej;
- c) sytuację finansową odpowiedzialnej osoby fizycznej lub prawnej, której wyznacznikiem jest roczny dochód odpowiedzialnej osoby fizycznej albo wysokość całkowitych obrotów odpowiedzialnej osoby prawnej;
- d) skalę korzyści uzyskanych lub strat unikniętych przez odpowiedzialną osobę fizyczną lub prawną, o ile można je ustalić;
- e) straty poniesione przez klientów i strony trzecie w związku z naruszeniem, o ile można je ustalić;
- f) gotowość odpowiedzialnej osoby fizycznej lub prawnej do współpracy z właściwym organem;
- g) środki podjęte przez odpowiedzialną osobę prawną lub fizyczną, aby zapobiec powtórzeniu naruszenia; oraz
- h) wszelkie uprzednie naruszenia popełnione przez odpowiedzialną osobę fizyczną lub prawną.

Artykuł 35

Zgłaszanie naruszeń

1. Państwa członkowskie zapewniają, aby właściwe organy ustanowiły skuteczne mechanizmy umożliwiające zgłaszanie i zachęcające do zgłaszania im ewentualnych lub faktycznych naruszeń przepisów prawa krajowego wdrażających niniejszą dyrektywę.

2. Mechanizmy, o których mowa w ust. 1, obejmują co najmniej:
 - a) szczególne procedury odbierania zgłoszeń o naruszeniach oraz działania następcze;
 - b) odpowiednią ochronę, przynajmniej przed działaniami odwetowymi, dyskryminacją lub innymi rodzajami niesprawiedliwego traktowania, pracowników dystrybutorów ubezpieczeń lub reasekuracji, a w miarę możliwości innych osób, które zgłaszają naruszenia popełnione w tych podmiotach; oraz
 - c) ochronę tożsamości zarówno osoby zgłaszającej naruszenie, jak i osoby fizycznej, której zarzuca się popełnienie naruszenia, na wszystkich etapach procedury, chyba że takie ujawnienie informacji wymagane jest prawem krajowym w związku z dalszym dochodzeniem lub późniejszym postępowaniem administracyjnym lub sądowym.

Artykuł 36

Przekazywanie EIOPA informacji na temat sankcji oraz innych środków

1. Właściwe organy informują EIOPA o wszystkich sankcjach administracyjnych i innych środkach nałożonych, lecz nieopublikowanych zgodnie art. 32 ust. 1.
2. Właściwe organy przekazują EIOPA co roku zbiorczą informację o wszystkich sankcjach administracyjnych i innych środkach nałożonych zgodnie z art. 31.

EIOPA publikuje te informacje w sprawozdaniu rocznym.

3. W przypadku gdy właściwy organ ujawni opinii publicznej sankcję administracyjną lub inny środek, powiadamia o tym jednocześnie EIOPA.

Rozdział VIII

Przepisy końcowe

Artykuł 37

Ochrona danych

1. Państwa członkowskie stosują dyrektywę 95/46/WE w odniesieniu do przetwarzania danych osobowych w państwach członkowskich na podstawie niniejszej dyrektywy.
2. Do przetwarzania danych przez EIOPA zgodnie z niniejszą dyrektywą stosuje się rozporządzenie (WE) nr 45/2001.

Artykuł 38

Akty delegowane

Komisja jest uprawniona do przyjęcia zgodnie z art. 39 aktów delegowanych dotyczących art. 25, 28, 29 i 30.

Artykuł 39

Wykonywanie przekazanych uprawnień

1. Powierzenie Komisji uprawnień do przyjęcia aktów delegowanych podlega warunkom określonym w niniejszym artykule.
2. Uprawnienia do przyjęcia aktów delegowanych, o których mowa w art. 25, 28, 29 i 30, powierza się Komisji na czas nieokreślony od dnia ...*.
3. Przekazanie uprawnień, o których mowa w art. 25, 28, 29 i 30, może zostać w dowolnym momencie odwołane przez Parlament Europejski lub przez Radę. Decyzja o odwołaniu kończy przekazanie określonych w niej uprawnień. Decyzja o odwołaniu staje się skuteczna od następnego dnia po jej opublikowaniu w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej* lub w określonym w tej decyzji późniejszym terminie. Nie wpływa ona na ważność jakichkolwiek już obowiązujących aktów delegowanych.
4. Niezwłocznie po przyjęciu aktu delegowanego Komisja przekazuje go równocześnie Parlamentowi Europejskiemu i Radzie.
5. Akt delegowany przyjęty na podstawie art. 25, 28, 29 i 30 wchodzi w życie tylko wówczas, gdy ani Parlament Europejski ani Rada nie wyraziły sprzeciwu w terminie trzech miesięcy od przekazania tego aktu Parlamentowi Europejskiemu i Radzie lub gdy, przed upływem tego terminu, zarówno Parlament Europejski, jak i Rada poinformowały Komisję, że nie wniosą sprzeciwu. Termin ten przedłuża się o trzy miesiące z inicjatywy Parlamentu Europejskiego lub Rady.

* Dz.U.: należy wstawić datę wejścia w życie niniejszej dyrektywy.

Artykuł 40
Okres przejściowy

Państwa członkowskie zapewniają, aby do dnia ...* pośrednicy zarejestrowani już na podstawie dyrektywy 2002/92/WE spełnili odpowiednie przepisy prawa krajowego wdrażające art. 10 ust. 1 niniejszej dyrektywy.

Artykuł 41
Przegląd i ocena

1. Do dnia ...** Komisja przedłoży Parlamentowi Europejskiemu i Radzie sprawozdanie dotyczące stosowania art. 1. Takie sprawozdanie będzie zawierać dokonaną na podstawie informacji otrzymanych od państw członkowskich i EIOPA zgodnie z art. 1 ust. 5 ocenę, czy zakres stosowania niniejszej dyrektywy, łącznie z wyjątkiem określonym w art. 1 ust. 3, jest nadal odpowiedni, jeśli chodzi o poziom ochrony konsumentów, proporcjonalność traktowania różnych dystrybutorów ubezpieczeń i obciążenia administracyjne nakładane na właściwe organy i kanały dystrybucji ubezpieczeń.

* Dz.U.: proszę wstawić datę: trzy lata po wejściu w życie niniejszej dyrektywy.

** Dz.U.: proszę wstawić datę: pięć lat po wejściu w życie niniejszej dyrektywy.

2. Do dnia ...* Komisja dokona przeglądu niniejszej dyrektywy. Przegląd ten obejmuje ogólną analizę praktycznego stosowania przepisów ustanowionych w niniejszej dyrektywie, z należywym uwzględnieniem zmian na rynkach detalicznych produktów inwestycyjnych oraz doświadczeń nabytych przy praktycznym stosowaniu przepisów niniejszej dyrektywy, rozporządzenia (UE) nr 1286/2014 oraz dyrektywy 2014/65/UE. Przegląd obejmuje ocenę, czy szczególne zasady prowadzenia działalności dotyczące dystrybucji ubezpieczeniowych produktów inwestycyjnych określone w rozdziale VI niniejszej dyrektywy przynoszą odpowiednie i proporcjonalne rezultaty, z uwzględnieniem konieczności zapewnienia wystarczającej ochrony konsumentów zgodnie ze standardami ochrony inwestorów obowiązującymi na mocy dyrektywy 2014/65/UE oraz specyfiką ubezpieczeniowych produktów inwestycyjnych i szczególnym charakterem kanałów ich dystrybucji. W ramach tego przeglądu rozpatruje się również możliwość zastosowania przepisów niniejszej dyrektywy do produktów objętych zakresem stosowania dyrektywy 2003/41/WE. Taki przegląd obejmuje również szczególną analizę skutków art. 19 niniejszej dyrektywy, z uwzględnieniem stanu konkurencji na rynku dystrybucji ubezpieczeń w odniesieniu do umów innych niż umowy należące do którejkolwiek z grup wyszczególnionych w załączniku II do dyrektywy 2009/138/WE, oraz wpływu obowiązków, o których mowa w art. 19 niniejszej dyrektywy, na pośredników ubezpieczeniowych będących małymi i średnimi przedsiębiorstwami.
3. Po konsultacji ze Wspólnym Komitetem Europejskich Urzędów Nadzoru Komisja przedkłada pierwsze sprawozdanie Parlamentowi Europejskiemu i Radzie.

* Dz.U.: proszę wstawić datę: pięć lat po wejściu w życie niniejszej dyrektywy.

4. Do dnia ...^{*}, a następnie nie rzadziej niż co dwa lata EIOPA sporządza kolejne sprawozdanie na temat stosowania niniejszej dyrektywy. Przed upublicznieniem swojego sprawozdania EIOPA konsultuje się z Europejskim Urzędem Nadzoru Giełd i Papierów Wartościowych.
5. W trzecim sprawozdaniu, które ma zostać sporządzone do dnia ...^{**}, EIOPA dokonuje oceny struktury rynków pośredników ubezpieczeniowych.
6. W sprawozdaniu, które EIOPA ma sporządzić do dnia ...^{*}, o którym mowa w ust. 4, analizuje się, czy właściwe organy, o których mowa w art. 12 ust. 1, posiadają wystarczające uprawnienia oraz odpowiednie zasoby, aby wykonywać swoje zadania.
7. W sprawozdaniu, o którym mowa w ust. 4, analizuje się przynajmniej następujące kwestie:
 - a) wszelkie zmiany struktury rynku pośredników ubezpieczeniowych;
 - b) wszelkie zmiany charakterystyki działalności transgranicznej;
 - c) poprawę jakości doradztwa i metod sprzedaży oraz wpływ niniejszej dyrektywy na pośredników ubezpieczeniowych będących małymi i średnimi przedsiębiorstwami.
8. W sprawozdaniu, o którym mowa w ust. 4, uwzględnia się również dokonaną przez EIOPA ocenę skutków niniejszej dyrektywy.

^{*} Dz.U.: proszę wstawić datę: cztery lata po wejściu w życie niniejszej dyrektywy.

^{**} Dz.U.: proszę wstawić datę: dwa lata po wejściu w życie niniejszej dyrektywy.

Artykuł 42
Transpozycja

1. Państwa członkowskie wprowadzają w życie przepisy ustawowe, wykonawcze i administracyjne niezbędne do wykonania niniejszej dyrektywy do dnia ...*.
Niezwłocznie przekazują Komisji tekst tych przepisów.

Środki przyjęte przez państwa członkowskie zawierają odniesienie do niniejszej dyrektywy lub odniesienie takie towarzyszy ich urzędowej publikacji. Środki te zawierają także wskazanie, że w istniejących przepisach ustawowych, wykonawczych i administracyjnych odniesienia do dyrektywy uchylonej niniejszą dyrektywą odczytuje się jako odniesienia do niniejszej dyrektywy. Metody dokonywania takiego odniesienia i formułowania takiego wskazania określone są przez państwa członkowskie.

2. Państwa członkowskie przekazują Komisji tekst podstawowych przepisów prawa krajowego, przyjętych w dziedzinie objętej niniejszą dyrektywą.

Artykuł 43
Zmiana dyrektywy 2002/92/WE

Rozdział IIIA dyrektywy 2002/92/WE traci moc ze skutkiem od dnia ...**.

* Dz.U.: proszę wstawić datę: 24 miesiące po wejściu w życie niniejszej dyrektywy.

** Dz.U.: proszę wstawić datę: dzień wejścia w życie niniejszej dyrektywy.

Artykuł 44

Uchylenie

Dyrektywa 2002/92/WE, zmieniona dyrektywami wymienionymi w załączniku II część A, traci moc ze skutkiem od dnia...*, bez uszczerbku dla obowiązków państw członkowskich w zakresie terminów transpozycji do prawa krajowego dyrektyw zawartych w załączniku II część B.

Odesłania do uchylonej dyrektywy odczytuje się jako odesłania do niniejszej dyrektywy oraz odczytuje zgodnie z tabelą korelacji w załączniku III.

Artykuł 45

Wejście w życie

Niniejsza dyrektywa wchodzi w życie dwudziestego dnia po jej opublikowaniu w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej*.

Artykuł 46

Adresaci

Niniejsza dyrektywa skierowana jest do państw członkowskich.

Sporządzono w Strasburgu

W imieniu Parlamentu Europejskiego

Przewodniczący

W imieniu Rady

Przewodniczący

* * Dz.U.: proszę wstawić datę: 24 miesiące po wejściu w życie niniejszej dyrektywy.

ZAŁĄCZNIK I

MINIMALNE WYMOGI DOTYCZĄCE WIEDZY FACHOWEJ

I KOMPETENCJI ZAWODOWYCH

(o których mowa w art. 10 ust. 2)

- I. Ubezpieczenia inne niż ubezpieczenia na życie zaliczone do grup 1–18 w załączniku I część A do dyrektywy 2009/138/WE
- a) minimalna niezbędna znajomość warunków oferowanych polis, w tym ryzyk dodatkowych, jeżeli są objęte takimi polisami;
 - b) minimalna niezbędna znajomość obowiązujących przepisów regulujących dystrybucję produktów ubezpieczeniowych, takich jak prawo ochrony konsumentów, odpowiednie prawo podatkowe oraz odpowiednie prawo socjalne i prawo pracy;
 - c) minimalna niezbędna znajomość obsługi roszczeń;
 - d) minimalna niezbędna znajomość obsługi skarg;
 - e) minimalna niezbędna wiedza na temat oceny potrzeb klienta;
 - f) minimalna niezbędna znajomość rynku ubezpieczeń;
 - g) minimalna niezbędna znajomość standardów etyki biznesu; oraz
 - h) minimalny niezbędny poziom kwalifikacji w dziedzinie finansów.

II. Ubezpieczeniowe produkty inwestycyjne

- a) minimalna niezbędna znajomość ubezpieczeniowych produktów inwestycyjnych, w tym warunków i składek netto oraz w stosownych przypadkach świadczeń gwarantowanych i niegwarantowanych;
- b) minimalna niezbędna wiedza na temat zalet i wad różnych wariantów inwestycyjnych dla ubezpieczających;
- c) minimalna niezbędna wiedza na temat ryzyka finansowego ponoszonego przez ubezpieczających;
- d) minimalna niezbędna znajomość polis obejmujących ryzyka dla życia i innych produktów oszczędnościowych;
- e) minimalna niezbędna wiedza na temat organizacji systemu emerytalnego i gwarantowanych przezeń świadczeń;
- f) minimalna niezbędna znajomość obowiązujących przepisów dotyczących dystrybucji produktów ubezpieczeniowych, takich jak prawo ochrony konsumentów i odpowiednie prawo podatkowe;
- g) minimalna niezbędna znajomość rynku ubezpieczeń i rynku produktów oszczędnościowych;
- h) minimalna niezbędna znajomość obsługi skarg;
- i) minimalna niezbędna wiedza na temat oceny potrzeb klienta;

- j) zarządzanie konfliktami interesów;
- k) minimalna niezbędna znajomość standardów etyki biznesu; oraz
- l) minimalny niezbędny poziom kwalifikacji finansowych.

III. Ubezpieczenia na życie sklasyfikowane w załączniku II do dyrektywy 2009/138/WE

- a) minimalna niezbędna wiedza na temat polis, w tym znajomość warunków, świadczeń gwarantowanych i w stosownych przypadkach ryzyk dodatkowych;
- b) minimalna niezbędna wiedza na temat organizacji systemu emerytalnego w danym państwie członkowskim i gwarantowanych przezeń świadczeń;
- c) znajomość obowiązującego prawa w zakresie umów ubezpieczeniowych, prawa ochrony konsumentów, prawa ochrony danych, prawa w zakresie zapobiegania praniu pieniędzy oraz w stosownych przypadkach odpowiedniego prawa podatkowego oraz odpowiedniego prawa socjalnego i prawa pracy;
- d) minimalna niezbędna znajomość rynków ubezpieczeń i innych istotnych rynków usług finansowych;
- e) minimalna niezbędna znajomość obsługi skarg;
- f) minimalna niezbędna wiedza na temat oceny potrzeb konsumenta;
- g) zarządzanie konfliktami interesów;
- h) minimalna niezbędna znajomość standardów etyki biznesu; oraz
- i) minimalny niezbędny poziom kwalifikacji w dziedzinie finansów.

ZAŁĄCZNIK II

Część A

Uchylona dyrektywa i wykaz jej kolejnych zmian

Dyrektywa 2002/92/WE Parlamentu Europejskiego i Rady
(Dz.U. L 9 z 15.1.2003, s. 3)

Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/65/UE
(Dz.U. L 173 z 12.6.2014, s. 349)

Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/...
(Dz.U. ...) *

Część B

Terminy transpozycji do prawa krajowego, o których mowa w art. 44

Dyrektywa	Terminy transpozycji dyrektyw zmieniających
2014/65/UE	3.7.2016
(UE) 2016/... **	... ***, (w odniesieniu do zmiany dyrektywy 2002/92/WE zgodnie z art. 43 niniejszej dyrektywy) ... **** (w odniesieniu do transpozycji niniejszej dyrektywy zgodnie z art. 42)

* Dz.U.: proszę wstawić numer i odniesienie do publikacji w Dzienniku Urzędowym niniejszej dyrektywy.

** Dz.U.: proszę wstawić numer niniejszej dyrektywy.

*** Dz.U.: proszę wstawić datę wejścia w życie niniejszej dyrektywy.

**** Dz.U.: proszę wstawić datę: 24 miesiące po wejściu w życie niniejszej dyrektywy.

ZAŁĄCZNIK III

Tabela korelacji

Dyrektywa 2002/92/WE	Niniejsza dyrektywa
art. 1 ust. 1	art. 1 ust. 1 i 2
art. 1 ust. 2	art. 1 ust. 3 i 4
art. 1 ust. 3	art. 1 ust. 6
art. 2 pkt 1	art. 2 ust. 1 pkt 6
art. 2 pkt 2	art. 2 ust. 1 pkt 7
art. 2 pkt 3	art. 2 ust. 1 pkt 1 i art. 2 ust. 2
art. 2 pkt 4	art. 2 ust. 1 pkt 2 i art. 2 ust. 2
art. 2 pkt 5	art. 2 ust. 1 pkt 3
art. 2 pkt 6	art. 2 ust. 1 pkt 5
art. 2 pkt 7	–
art. 2 pkt 8	art. 2 ust. 1 pkt 16
art. 2 pkt 9	art. 2 ust. 1 pkt 10
art. 2 pkt 10	art. 2 ust. 1 pkt 11
art. 2 pkt 11	–
art. 2 pkt 12	art. 2 ust. 1 pkt 11
art. 2 pkt 13	art. 2 ust. 1 pkt 17
art. 3 ust. 1	art. 3 ust. 1
art. 3 ust. 2	art. 3 ust. 2 i 3
art. 3 ust. 3	art. 3 ust. 4
art. 3 ust. 4	–
art. 3 ust. 5	–
art. 3 ust. 6	art. 16
art. 4 ust. 1	art. 10 ust. 1 i 2
art. 4 ust. 2	art. 10 ust. 3

Dyrektywa 2002/92/WE	Niniejsza dyrektywa
art. 4 ust. 3	art. 10 ust. 4
art. 4 ust. 4	art. 10 ust. 6
art. 4 ust. 5	–
art. 4 ust. 6	–
art. 4 ust. 7	art. 10 ust. 7
art. 5	art. 40
art. 6 ust. 1	art. 4 i 6
art. 6 ust. 2	–
art. 6 ust. 3	art. 11 ust. 1
art. 7	art. 12
art. 8	art. 5, 7, 31–36
art. 9	art. 13
art. 10	art. 14
art. 11	art. 15
art. 12 ust. 1 lit. a)	art. 18 lit. a) ppkt (i) i lit. b) ppkt (i)
art. 12 ust. 1 lit. b)	art. 18 lit. a) ppkt (iv)
art. 12 ust. 1 lit. c)	art. 19 ust. 1 lit. a)
art. 12 ust. 1 lit. d)	art. 19 ust. 1 lit. b)
art. 12 ust. 1 lit. e)	art. 18 lit. a) ppkt (iii) i lit. b) ppkt (iii) oraz art. 19 ust. 1 lit. c)
art. 12 ust. 2	art. 20 ust. 3
art. 12 ust. 3	art. 20 ust. 1
art. 12 ust. 4	art. 22 ust. 1
art. 12 ust. 5	art. 22 ust. 2 i 4
art. 13	art. 23
art. 14	–
art. 15	–
art. 16	–
art. 17	–